

คุณค่าของสุภาษิต

1 สุภาษิตของโซโลมอนกษัตริย์แห่งอิสราเอล โอรสของดาวิด ทรงนิพนธ์ไว้

2 เพื่อให้บรรลุปัญญาและวินัย

เข้าใจถ้อยคำแห่งวิจารณ์ญาณ

3 เพื่อให้บรรลถึงชีวิตอันสุขุมรอบคอบมีวินัย

กระทำการที่ถูกต้อง เทียงตรงและยุติธรรม

4 เพื่อให้ดลยพินิจแก่คนเขลา

ให้ความรู้ความสุขุมชาญฉลาดแก่เยาวชน

5 ให้ผู้ที่ฉลาดรับฟัง และเพิ่มพูนความรู้

ให้ผู้ที่ตระหนักได้รับการชี้แนะ

6 เพื่อการเข้าใจสุภาษิตและอุปมา

ปริศนาและโวหารของปราชญ์

คำแนะนำสั่งสอน

7 ความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า+เป็นบ่อเกิดของความรู้

ส่วนคนโง่¹ดูแคลนคำเตือนสอนและสติปัญญา

8 ลูกเอ๋ย จงฟังคำสั่งสอนของบิดา

และอย่าละเลยคำสอนของมารดา

9 ซึ่งเป็นมัลลยประดับเกล้า

เป็นสร้อยประดับคอสำหรับเจ้า

10 ลูกเอ๋ย หากคนบาปมาชักชวนเจ้า

¹ 1:7 * “ คนโง่ คนโหด คนเขลา” ในสุภาษิต มุ่งหมายถึง คนที่ไม่รู้จักสติปัญญาจากพระเจ้า และมีแนวโน้มไปในทางชั่ว

อย่าคล้อยตามเขา

- 11 หากเขากล่าวว่า “ มากับเราเถิด
ให้เราหมอบคอยเอาเลือดคน
มาชุ่มดักคนไร้พิษสง
- 12 ให้เรากลืนเขาทั้งเป็น ดังเช่นหลุมศพกลืนหมดตัว
อย่างคนที่ตกหลุมลึก
- 13 เราจะยึดของมีค่าทุกชนิด
ใส่ของที่รีบมาให้เต็มบ้านพวกเราเลย
- 14 มาเข้าร่วมกับเราสิ
จะได้ร่วมเงินกระเป๋าเดียวกัน”
- 15 ลูกเอ๋ย อย่าไปร่วมทางกับเขา
อย่าเดินตามรอยของพวกเขาเลย
- 16 เพราะเท้าของเขาถลันเข้าสู่บัพชั้ว
เขาว่องไวในการทำให้โลหิตตก
- 17 เปล่าประโยชน์ที่จะชิงตาข่าย
ไว้ต่อหน้าต่อตานกทั้งหลาย
- 18 คนเหล่านี้หมอบคอยเอาโลหิตของตัวเอง
เขาชุ่มดักเอาชีวิตของตัวเอง
- 19 นั่นแหละคือจุดจบของบรรดาผู้หากำไรที่ได้มาอย่างทุจริต
มันย่อมคร่าชีวิตของตัวเอง

เสียงเรียกร้องของสติปัญญา

- 20 สติปัญญาป่าวร้องในท้องถนน
เปล่งเสียงในที่ชุมชน
- 21 ที่หัวถนนอันอีกที่กจจแจ
เธอร้องเรียกที่ประตูเมือง เธอร้องบอกว่า

- 22 “ คน เ ข ล า ²ทั้งหลายเอ๋ย
เจ้าจะรักความโง่ไปนานแค่ไหน
คนมักเยาะเย้ยจะชื่นชมการเยาะเย้ยไปนานเพียงไร
คนโหดจะชังความรู้ไปนานสักเท่าใด
- 23 หากเจ้ารับฟังคำเตือนของเรา
เราจะเผยความคิดจิตใจแก่เจ้า
- 24 แต่เนื่องจากเจ้าปฏิเสธเมื่อเราร้องเรียก
ไม่มีใครใส่ใจเมื่อเรายื่นมือออกมา
- 25 เพราะเจ้าไม่แยแสต่อคำแนะนำของเรา
ไม่ยอมรับคำตักเตือนจากเรา
- 26 ดังนั้นเราจะหัวเราะเยาะเจ้าบ้าง เมื่อเจ้าประสบภัยพิบัติ
เราจะเย้ยเยาะเมื่อความหายนะจู่โจมเจ้า
- 27 เมื่อความย่อยยับชัดครหน้าเจ้าดังพายุ
เมื่อความพินาศถาโถมเข้ามาดังมรสุม
เมื่อความเดือดร้อนลำเค็ญท่วมทันเจ้า
- 28 เมื่อนั้นพวกเขาจะร้องเรียกเรา แต่เราจะไม่ตอบ
เขาจะค้นหาเรา แต่จะไม่พบเรา
- 29 เพราะเขาชิงชังความรู้
และไม่ได้เลือกที่จะยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+
- 30 เขาไม่ยอมรับคำแนะนำของเรา
ไม่ไยดีต่อคำตักเตือนของเรา
- 31 จึงต้องกล้ำกลืนผลแห่งวิถีทางของตัวเอง

² 1:22 * “ คนโง่ คนโหด คนเขลา” ในสุภาษิต มุ่งหมายถึง
คนที่ไม่รู้จักสติปัญญาจากพระเจ้า และมีแนวโน้มไปในทางชั่ว

- และเต็มอิมกับผลแห่งความคิดของตน
- 32 เพราะคนโง่ฆ่าตัวเองโดยการต้อตึงถือดี
ทำลายตัวเองโดยการทำอะไรตามใจชอบ
- 33 แต่ผู้ใดรับฟังเราจะอยู่อย่างปลอดภัย มีความสงบสุข
และไม่หวั่นเกรงภัยอันตรายใดๆ

รางวัลของการแสวงหาสติปัญญา

- 2 ลูกเอ๋ย หากเจ้ารับถ้อยคำของเรา
และสะสมคำสั่งของเราไว้กับตัว
- 2 เอียงหูเข้าหาปัญญา
เอียงใจเข้าสู่ความเข้าใจ
- 3 หากเจ้าเฝ้าหาวิจารณ์ญาณ
เรียกหาความเข้าใจ
- 4 และหากเจ้าตั้งต้นหาตังหาเงิน
ขวนขวายหาประหนึ่งค้นหาขุมทรัพย์ที่ซ่อนอยู่
- 5 เมื่อนั้นเจ้าจะเข้าใจความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+
และพบความรู้ของพระองค์
- 6 เพราะองค์พระผู้เป็นเจ้า+ประทานสติปัญญา
ความรู้และความเข้าใจออกมาจากพระโอษฐ์ของพระองค์
- 7 พระเจ้าทรงสะสมปัญญาไว้ให้คนเที่ยงธรรม
ทรงเป็นโล่ให้ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างไร้ที่ติ
- 8 ทรงปกป้องวิถีทางของผู้เที่ยงธรรม
และวิสุทธิชนของพระองค์
- 9 แล้วเจ้าจะเข้าใจความชอบธรรม

- และความยุติธรรม ความเที่ยงธรรม
และวิถีอันดีทุกทาง
- 10 เพราะสติปัญญาจะเข้าสู่จิตใจของเจ้า
และความรู้่น่ารื่นรมย์แก่จิตวิญญาณของเจ้า
 - 11 ดุลยพินิจจะปกป้องเจ้า
ความเข้าใจจะคุ้มครองเจ้า
 - 12 ปัญญาจะช่วยเจ้าให้รอดพ้นจากวิถีของคนชั่ว
จากผู้ที่พูดตลบตะแลง
 - 13 ผู้ที่ละทิ้งวิถีอันเที่ยงธรรม
ไปเดินในทางแห่งความมืด
 - 14 ผู้หลงละเลิงในการทำชั่ว
และชื่นชอบเล่น์เหลี่ยมพลิกแพลงของคนชั่ว
 - 15 ผู้ซึ่งวิถีชีวิตของเขาเลี้ยวลดคดเคี้ยวและชั่วร้าย
 - 16 สติสัมปชัญญะ³จะช่วยเจ้าพ้นจากหญิงแพศยา
จ ่า ก ห ญิงผู้นอกใจสามี ซึ่งออกอ่อนแอยาวนาน
 - 17 ผู้ทอดทิ้งคู่ครองซึ่งอยู่กินด้วยกันมาตั้งแต่ยังสาว ๆ
ไม่โยยติดต่อพันธสัญญาของพระเจ้า
 - 18 เรือนของนางนำลงสู่ความตาย
วิถีของนางพาไปหาชาวเมืองผี
 - 19 ไม่มีสักคนที่ไปหานางแล้วได้กลับมา
หรือหวนเข้าสู่หนทางแห่งชีวิตได้อีก

³ 2:16 * หรือ “ จากพระเจ้า”

- 20 ดังนั้นเจ้าควรจะดำเนินในทางของคนดี
และยึดมั่นในวิถีอันชอบธรรม
- 21 เพราะคนเที่ยงธรรมจะได้อาศัยในแผ่นดิน
และผู้ไร้ที่ติจะดำรงอยู่
- 22 ส่วนคนชั่วร้ายจะถูกตัดขาดจากแผ่นดิน
และคนอสังข์จะถูกถอนรากถอนโคน

ผลดีที่ตามมา

- 3 ลูกเอ๋ย อย่าลืมคำสอนของเรา
จงรักษาคำสั่งของเราไว้ในจิตใจของเจ้า
- 2 เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยต่ออายุของเจ้า
ให้ยืนยาว และนำมาซึ่งความเจริญ
- 3 อย่าให้ความรักภักดีและความซื่อตรงละจากเจ้าไป
จงผูกเอาไว้รอบคอ จารึกไว้ที่ดวงใจ
- 4 แล้วเจ้าจะได้ความโปรดปรานและชื่อเสียงดี
ต่อเบื้องพระพักตร์พระเจ้า
และต่อหน้าเพื่อนมนุษย์
- 5 จงวางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า+อย่างสุดใจ
อย่าพึ่งความรู้ความเข้าใจของตนเอง
- 6 จงยอมรับพระองค์ในทุกวิถีทางของเจ้า
แล้วพระองค์จะทรงชี้้นำทางให้
- 7 อย่าทะนงหรือสำคัญผิดคิดว่าตนฉลาด
จงยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+ และหันหนีจากความชั่ว

- 8 เป็นการสร้างพลาณามัยแก่ร่างกาย
และหล่อเลี้ยงกระดูกของเจ้า
- 9
จงถวายเกียรติแด่องค์พระผู้เป็นเจ้า+ด้วยทรัพย์สมบัติของเจ้า
า
ด้วยผลแรกจากผลผลิตทั้งปวงของเจ้า
- 10 แล้วยั้งนางของเจ้าจะเต็มบริบูรณ์
และถึงของเจ้าจะเปี่ยมล้นด้วยเหล่าองุ่นใหม่
- 11 ลูกเอ๋ย อย่าดูหมิ่นการตีสอนขององค์พระผู้เป็นเจ้า+
อย่าขุ่นข้องหมองใจเมื่อพระองค์ทรงว่ากล่าวตักเตือน
- 12 เพราะองค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงตีสอนผู้ที่พระองค์ทรงรัก
ดังพ่อตีสอนลูกที่ตนชื่นชม
- 13 ความสุขมีแก่ผู้ที่พบสติปัญญา
และผู้ที่ได้รับความเข้าใจ
- 14 เพราะสติปัญญาให้ประโยชน์ยิ่งกว่าเงิน
และให้ผลตอบแทนยิ่งกว่าทองคำ
- 15 ล้ำค่ายิ่งกว่าทับทิม
สิ่งใดๆ ที่เจ้าปรารถนาไม่มีอะไรเทียบเท่าได้
- 16 ที่มีอชวาของปัญญาคือชีวิตอันยืนยาว
ที่มีอชวายคือทรัพย์สมบัติและเกียรติ
- 17 หนทางแห่งปัญญาคือวิถีอันรื่นรมย์
วิถีทั้งสิ้นของปัญญาคือสันติสุข
- 18 ปัญญาเป็นต้นไม้แห่งชีวิตแก่ผู้ที่ยึดเธอไว้
ความสุขมีแก่ผู้ที่ยึดเธอไว้มั่น

สติปัญญาคุ้มครองให้ปลอดภัย

19

องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงวางรากฐานโลกไว้โดยพระปรีชาญาณ

ณ

ทรงสถาปนาฟ้าสวรรค์ด้วยความเข้าใจ

20 โดยพระปัญญา ห้วงลึกก็แยกออก

และเมฆก็หยาดน้ำค้างลงมา

21 ลูกเอ๋ย จงถนอมดุยพินิจและวิจารณ์ญาณไว้

อย่าให้คลาดสายตา

22 สองสิ่งนี้จะป็นชีวิตสำหรับเจ้า

และเป็นอาหารณั้ระดับตัวเจ้า

23 แล้วเจ้าจะดำเนินไปตามทางของตนอย่างปลอดภัย

และเท้าของเจ้าจะไม่สะดุดลื่นล้ม

24 เมื่อเจ้าเอนกายลง เจ้าจะไม่กลัว

เมื่อเจ้านอนลง เจ้าจะหลับอย่างสุขสบาย

25 ไม่ต้องหวั่นเกรงภัยพิบัติอันเฉียบพลัน

หรือหายนะซึ่งจู่โจมคนชั่ว

26 เพราะองค์พระผู้เป็นเจ้า+จะเป็นความมั่นใจสำหรับเจ้า

และจะทรงพิทักษ์เท้าของเจ้าให้พ้นจากกับดัก

สิ่งที่พึงระมัดระวัง

27 อ ย่ากีดกันสิ่งดีจากผู้ที่สมควรได้รับ

เมื่ออยู่ในอำนาจของเจ้าที่จะจัดการได้

28 อย่าพูดกับเพื่อนบ้านว่า “ ไว้คราวหน้าก็แล้วกัน

พรุ่งนี้ฉันจะให้”

- ในเมื่อเจ้าสามารถให้ได้ในทันที
- 29 อย่าคิดปองร้ายเพื่อนบ้านของเจ้า
ผู้อาศัยอยู่ข้างๆ อย่างไว้เนื้อเชื่อใจเจ้า
- 30 อย่ากล่าวหาผู้ใดโดยไม่มีมูลเหตุ
ในเมื่อเขาไม่ได้ทำอะไรแก่เจ้า
- 31 อย่าอิจฉาคนโหดเหี้ยม
หรือเลือกวิถีทางใดๆ ของเขา
- 32 เพราะองค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังคนตลบตะแลง
แต่ทรงเชื่อใจคนที่เที่ยงธรรม
- 33 พระเจ้าทรงสาปแช่งเรือนของคนชั่ว
แต่ทรงอวยพรครัวเรือนของคนชอบธรรม
- 34 พระองค์ทรงเยาะเย้ยคนที่ชอบเยาะเย้ย
แต่ทรงแสดงพระกรุณาธิคุณแก่ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมใจ
- 35 คนฉลาดได้ครอบครองเกียรติยศ
ส่วนคนโง่ก้าวไปสู่ความอัปยศ

จงเสาะหาสติปัญญา

- 4 ลูกทั้งหลายเอ๋ย จงฟังคำสั่งสอนของพ่อ
จงใส่ใจเพื่อจะได้ความเข้าใจ
- 2 เพราะเราให้คำสอนที่ดี
อย่าละเลยคำสอนของเรา
- 3 เมื่อเราเป็นเด็กอยู่ในบ้านของพ่อ
ยังอ่อนเยาว์เป็นลูกโอรสของแม่
- 4 พ่อสอนว่า “ จงยึดคำสอนของพ่อไว้ให้มั่น

- ทำตามคำสั่งของพ่อ แล้วเจ้าจะมีชีวิตอยู่
- 5 จงรับสติปัญญาและความเข้าใจ
อย่าลืม อย่าหันเหจากคำสอนของพ่อ
- 6 อย่าทอดทิ้งสติปัญญา แล้วเธอจะช่วยปกป้องรักษาเจ้า
จงรักเธอแล้วเธอจะดูแลเจ้า
- 7 จงฉวยสติปัญญาและยึดความเข้าใจไว้ก่อน
อย่างอื่นค่อยว่ากันภายหลัง
- 8 จงเตือนตนเธอ และเธอจะเชิดชูเจ้า
จงกอดปัญญาไว้ และเธอจะให้เกิดเกียรติแก่เจ้า
- 9 เธอจะสวมมงกุฎลงมาบนศีรษะเจ้า
เธอจะสวมมงกุฎลงมาให้เจ้า”
- 10 ลูกเอ๋ย จงฟังและรับถ้อยคำของเรา
เพื่อปีเดือนแห่งชีวิตของเจ้าจะมากมาย
- 11 เราชี้แนะเจ้าไปในทางแห่งปัญญา
และนำเจ้าไปตามวิถีอันเที่ยงตรง
- 12 เมื่อเจ้าเดิน ย่างก้าวของเจ้าจะไม่ถูกขวางกั้น
ยามเจ้าวิ่ง เจ้าจะไม่สะดุด
- 13 จงยึดโอวาทไว้มั่น มิให้หลุดมือไป
จงถนอมไว้ให้ดี เพราะเป็นชีวิตของเจ้า
- 14 อย่าอย่างกรายเข้าไปในทางของคนชั่ว
อย่าเดินในทางของคนเลว
- 15 จงหลีกเลี่ยง อย่าเดินไปบนทางนั้น
จงหันหนีและเลี่ยงไปทางอื่น
- 16 เพราะคนชื่อนั้น วันไหนไม่ได้ทำชั่วเขานอนไม่หลับ

- เขาจะหลับตาไม่ลงจนกว่าจะได้ทำให้ใครสะดุดล้มเสียก่อน
- 17 เขาบริโภคความชั่วเป็นอาหาร
และดื่มความโหดเหี้ยมทารุณ
- 18 ส่วนวิถีของคนชอบธรรมดุจดังรุ่งอรุณ
ซึ่งส่องแสงเจิดจ้าขึ้นเรื่อยๆ จนเต็มวัน
- 19 ทางของคนชั่วดุจดังความมืดมิด
เขาไม่รู้ว่าตัวเองสะดุดอะไร
- 20 ลูกเอ๋ย จงตั้งใจฟังสิ่งที่เรากล่าว
เจียหูฟังถ้อยคำของเรา
- 21 อย่าให้มันคลาดสายตา
จงถนอมไว้ในดวงใจ
- 22 เพราะมันเป็นชีวิตแก่ผู้ที่ค้นพบ
เป็นพลาณามัยแก่ทั้งกาย
- 23 ที่สำคัญที่สุด จงระแวงระวังใจของเจ้า
เพราะใจคือสายธารหล่อเลี้ยงชีวิต
- 24 จงละทิ้งคำพูดที่ชั่วช้า
และวาจาที่คดโกง
- 25 จงมุ่งมองไปข้างหน้า
จดจ่อแน่วแน่ไม่หันเห
- 26 จงพิจารณาหนทางสำหรับย่างเท้าของเจ้า
และดำเนินแต่ในทางที่แน่วแน่
- 27 อย่าหันเหไปทางขวาหรือทางซ้าย
จงยังเท้าไว้จากความชั่วร้าย

คำแนะนำเกี่ยวกับชีวิตสมรส

5 ลูกเอ๋ย จงใส่ใจในโอวาทของเรา

จงเงี่ยหูรับถ้อยคำแห่งวิจารณ์ญาณของเรา

2 เพื่อเจ้าจะรักษาตุลยพินิจไว้

และริมฝีปากของเจ้าจะสงวนความรู้ไว้

3 เพราะริมฝีปากของหญิงแพศยาหวานปานหยาดน้ำผึ้ง

และคำออกอ้อนนอเลาะของนางก็คล่องติดปาก

4 แต่ในบั้นปลาย นางขมขื่นยิ่งกว่าบอระเพ็ด

ทิ่มแทงยิ่งกว่าดาบสองคม

5 เท้าของนางถล่มลงสู่ความตาย

ย่างก้าวของนางตรงดิ่งไปยังหลุมฝังศพ

6 นางไม่สนใจวิถีแห่งชีวิต

ทางของหญิงนั้นคดเคี้ยว แต่นางก็ไม่รู้เลย

7 ลูกเอ๋ย บัดนี้จงฟังเรา

และอย่าหันหนีจากถ้อยคำของเรา

8 จงหลีกเลี่ยงจากนาง

อย่าเฉียดกรายไปใกล้ประตูเรือนของหล่อน

9 เกรงว่าเจ้าจะสูญเสียกำลังวังชาส่วนที่ดีที่สุดให้แก่คนอื่น

และให้ปีเดือนของเจ้าแก่คนที่โหดร้าย⁴

10 เกรงว่าคนแปลกหน้าจะมาจับมือเปิบ

⁴ 5:9 * อาจเป็นการขู่กรรโชก

หรือความหวาดกลัวการแก้แค้นจากสามีของหญิงนั้น

- ตักดวงจากทรัพย์สินของเจ้า
และน้ำพักน้ำแรงของเจ้าจะตกแก่เรือนของคนอื่น
- 11 ไ นบั้นปลายชีวิตเจ้าจะร้องโอดครวญ
เมื่อสิ้นเนื้อประดาตัว
- 12 เจ้าจะว่า “ เราเคยเกลียดการตีสอนยิ่งนัก
และไม่แยะแสบคำตักเตือน
- 13 เราไม่ยอมเชื่อฟังครูอาจารย์
หรือรับฟังผู้สั่งสอน
- 14 เราจวนเจียนจะถล่ำสู่หายนะอยู่รอมร่อ
ต่อหน้าธารกำนัล”
- 15 ลูกเอ๋ย จงต็มน้ำจากบ่อเก็บของเจ้า
และต็มน้ำที่ไหลจากสระของเจ้าเอง
- 16 ควรหรือที่จะให้น้ำพุของเจ้าไหลล้นออกไปตามถนน
ให้ธารน้ำของเจ้าไหลไปยังย่านชุมชน
- 17 จงให้มันเป็นของเจ้าแต่ผู้เดียว
ไม่ใช่แบ่งปันกับคนแปลกหน้า
- 18 จงให้ธารน้ำพุของเจ้าได้รับพร
จงปีติยินดีในภรรยาคู่ชีวิต
- 19 ดั่งนางกวางที่น่ารัก เลียงผาที่น่าชม
ให้อ้อมอกของเธอเป็นที่หน้าใจเจ้าเสมอ
จงต็มคำในความรักของเธอเพียงผู้เดียว
- 20 เหตุใดเจ้าจึงไปหลงไหลหญิงแพศยา
และชบอ้อมอกหญิงเสเพล
- 21 ด้วยว่าทางของมนุษย์อยู่ในสายพระเนตรองค์พระผู้เป็นเจ้า+
พระองค์ทรงพิเคราะห์ดูทุกวิถีของเขา

- 22 คนชั่วจนมุมด้วยความผิดบาปของตน
เชือกบาปคล้องมัดเขาไว้นั่น
- 23 เขาจะตายเพราะขาดวินัย
และหลงเตลิดไปเพราะความโง่มหันต์ของตน

คำเตือนเรื่องการค้าประกัน

- 6 ลูกเอ๋ย หากเจ้าค้าประกันให้เพื่อนบ้าน
หากเจ้าจับมือทำสัญญาให้คนอื่น
- 2 หากเจ้าติดกับด้วยวาจา
ถูกผูกมัดเพราะคำพูดของตัวเอง
- 3 ลูกเอ๋ย จงทำเช่นนี้เพื่อเอาตัวรอด
ในเมื่อเจ้าตกอยู่ในเงื้อมมือของเพื่อนบ้านแล้ว
อย่างกลัวเสียหน้า
จงรีบไปขอถอนตัวเสีย
- 4 อย่าประวิงผิดผ่อน แต่รีบไปทำทันที
อย่าหยุดพักจนกว่าจะเรียบร้อย
- 5 จ ง ถอนตัวออกมา เหมือนกวางหนีรอดจากนายพราน
หรือนกที่พ้นจากมือคนดักนก

คำเตือนเรื่องความเกียจคร้าน

- 6 เจ้าคนขี้เกียจ จงไปเรียนจากมด
สังเกตวิธีการของมันแล้วจงฉลาดขึ้น
- 7 มันไม่มีหัวหน้าหรือผู้ควบคุมดูแลคอยบงการ
- 8 แต่มันก็ยังสะสมเสบียงในฤดูร้อน
และ ร ว บ ร ว ม อ า หารตั้งแต่หน้าเก็บเกี่ยว
- 9 เจ้าคนเกียจคร้าน จะนอนไปนานเท่าใด

เมื่อไหร่เจ้าจะลุกขึ้นเสียที

- 10 นอนอีกนิด หลับอีกหน่อย
กอดอกจับต่อสักประเดี๋ยว
- 11 แล้วความยากจนก็จู่โจมเจ้าตั้งขโมย
และความขัดสนเล่นงานเจ้าอย่างคนถืออาวุธ

คำเตือนเรื่องลักษณะของคนชั่วร้าย

- 12 คนเลวทรามและชั่วร้าย
พุดจาลดเลี้ยว
- 13 เขาขยิบตา
ขยับเท้า
ส่งสัญญาณกระตักนิ้ว
- 14 จิตใจคิดคดทรยศ คิดอ่านทำการชั่ว
และคอยยั่วยุให้แตกร้างกัน
- 15 ฉะนั้น เขาจึงถึงแก่หายนะในฉับพลัน
แหลกสลายจนสุดที่จะเยียวยา

สิ่งที่พระเจ้าทรงเกลียดชัง

- 16 มีหกสิ่งซึ่งองค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงเกลียดชัง
เจ็ดสิ่งที่ทรงชิงชัง
- 17 ตาที่หยิ่งยโส
ลิ้นที่โป่งปด
มือที่เข่นฆ่าผู้บริสุทธิ์
- 18 ใจที่คิดการร้าย
เท้าที่ปราดไปกระทำชั่ว
- 19 พยานเท็จผู้กล่าวมุสา

และผู้ที่ยให้พี่น้องแตกสามัคคี

คำ เตือนเรื่องการล่วงประเวณี

20 ลูกเอ๋ย จงเชื่อฟังคำสั่งของพ่อ
อย่าละเลยโอวาทของแม่

21 ผูกคำสอนของท่านไว้รอบคอ
ตราตรึงไว้ในดวงใจนิรันดร์

22 ยามเดิน คำสอนนั้นจะได้ช่วยชี้นำ
ยามหลับ จะคอยดูแล
ครั้นยามตื่น จะช่วยชี้แนะ

23 เพราะโอวาทคำสั่งสอนเป็นดวงประทีป
ให้ความสว่าง
คำตักเตือนว่ากล่าว
เป็นทางแห่งชีวิต

24 เพื่อคุ้มครองเจ้าให้พ้นจากหญิงชั่ว
และคำออดอ้อนฉ้อเลาะของหญิงเสเพล

25 อย่ากระสันถึงความงามของหล่อน

อย่าปล่อยให้มารยาสาไถยของหล่อนทำให้เจ้าหลงผิด

26 เพราะหญิงแพศยานำชายไปสู่ความสิ้นเนื้อประดาตัว
หญิงเล่นชู้ถึงกับคร่าชีวิตของเขา

27 ชายผู้ซึ่งสุขไฟไว้ในอก
เสื้อผ้าของเขาจะไม่ถูกเผาไหม้หรือ

28 คนเราสามารถเดินย่างถ่านร้อนๆ
โดยเท้าไม่ถูกไฟลวกได้หรือ

29 ชายซึ่งล่วงประเวณีกับภรรยาของผู้อื่นก็เช่นนั้นแหละ

ไม่มีใครที่เตะต้องนางแล้วจะลอยนวลพ้นโทษไปได้

- 30 แม้แต่ขโมยเมื่อถูกจับได้
ก็อาจจะแก้ตัวว่าทำไปเพราะความหิวโหย
- 31 แต่ถึงกระนั้น เขาก็ถูกปรับถึงเจ็ดเท่าของราคาของกลาง
- แม้ว่าอาจจะต้องถึงกับขายของทุกอย่างในบ้านเพื่อชดใช้
- 32 แต่ชายที่สว่างประเวณีเป็นคนสันคืด
ผู้ที่ทำเช่นนั้นก็ทำลาย ต น เ อ ง
- 33 ผลที่จะได้รับคือรอยแผลและความอับยศ
เป็นความอับอายขายหน้าตลอดกาล
- 34 เพราะความหึงหวงจะทวีความโกรธแค้นของสามีหญิงนั้น
และเมื่อแก้แค้นเขาจะไม่ยั้งมือเลย
- 35 เขาจะไม่ยอมรับค่าชดใช้ใดๆ
ไม่ว่าค่าทำขวัญมากมายสักเท่าใด
เขาก็จะไม่ยอมเป็นอันขาด

คำเตือนเรื่องหญิงโสเภณี

- 7 ลูกเอ๋ย จงปฏิบัติตามคำของเรา
- จงสะสมโอวาทของเราไว้กับตัว
- 2 จงทำตามคำสอนของเรา และเจ้าจะมีชีวิตอยู่
จงทะนุถนอมคำสอนของเราไว้ดังแก้วตา
- 3 พันไว้รอบนิ้ว
จารึกไว้ในดวงใจ
- 4 จงกล่าวกับปัญญาว่า “ เธอเป็นพี่สาวของฉัน”
จงเรียกความเข้าใจว่าญาติมิตร

- 5 ปัญญาจะคุ้มกันเจ้าจากหญิงแพศยา
จากหญิงเสเพลผู้อดอันยั่วยวน
- 6 ที่หน้าต่างบ้าน
เรามองออกไปตามบานเกล็ด
- 7 ในหมู่คนเขลา ท่ามกลางชายหนุ่มซึ่งเราจับตาดู
เห็นชายหนุ่มซึ่งไม่รู้จักคิด
- 8 เขาเดินไปตามถนนใกล้ทางแยกไปบ้านของนาง
เดินไปตามทางสู่บ้านของนาง
- 9 ใกล้สิ้นวัน ยามโพล้เพล้
ขณะค่ำคืนย่างเข้ามา
- 10 หญิงคนหนึ่งออกมาพบเขา
นางแต่งตัวเยี่ยงโสเภณีผู้มีเจตนายั่วยวน
- 11 นางจัดจ้านไร้ยางอาย
อยู่ไม่ติดบ้าน
- 12 เดียวไปที่ถนน เดียวอยู่ที่ลานเมือง
คอยช่มटकอยู่ทุกมุมเมือง
- 13 นางโผล่กอดเขา จูบเขา
และพูดอย่างหน้าด้านว่า
- 14 “ ฉันมีเครื่องเซ่นอยู่ที่บ้าน
วันนี้ฉันได้แก่นแล้ว
- 15 ฉันจึงออกมาเพื่อพบเธอ
ฉันมองหา ก็พบเธอเข้าพอดี
- 16 ฉันปฏิเสธไว้

ด้วยผ้าลินินเนื้อดีสีสวยจากอียิปต์

- 17 ประพรมด้วยมดยอบ
ก ฤ ช ณา แ ล ะ อ บ เ ช ย
- 18 มาซิ ให้เราเรียงรักตีมต่อกัน
ถึงพรุ่งนี้เช้าเลย
- 19 ผัวของฉันไม่อยู่บ้าน
เขาเดินทางไปไกล
- 20 เขาเอาถุงเงินไปด้วย
กว่าจะกลับมาก็วันเพ็ญ”
- 21 นางโอล์มเขาด้วยคำหวานหู
ออกอ่อนนวลเลาะจนเขาเสียที
- 22 เดินตามนางไปต้อยๆ
เหมือนวัวถูกจูงเข้าโรงฆ่าสัตว์
เหมือนกวางติดกับ
- 23 เตรียมขึ้นเตียง
เหมือนนกบินไปหากับดัก
ไม่รู้ว่าความตายรออยู่ข้างหน้า
- 24 ลูกเอ๋ย จงฟังเราเถิด
จงใส่ใจในถ้อยคำของเรา
- 25 อย่าปล่อยใจไปตามทางของนาง
อย่าหลงไปตามทางนั้น
- 26 เขื่อที่นางพิดลงเสียนั้นมากมายนัก
ผู้ชายเป็นอันมากต้องตายเพราะนาง
- 27 เรือนของนางเป็นทางสู่ความตาย

นำไปถึงแดนมรณะ

เสียงของสติปัญญา

- 8 เจ้าไม่ได้ยินเสียงของสติปัญญาหรือ
 ความเข้าใจมิได้ส่งเสียงอยู่หรือ
- 2 ณ ที่สูงริมทาง ที่ห้วงมถน
 ปัญญายืนอยู่
- 3 ข้างประตูเข้าเมือง ตามทางเท้า
 ปัญญาร้องบอกว่า
- 4 “ ฟังเถิด มนุษย์ทั้งหลายเอ๋ย
 เราป่าวร้องแก่มวลมนุษย์ชาติ
- 5 เจ้าคนทึม จงรับความสขุมรอบคอบ
 เจ้าผู้โหดเขลาจงรับความเข้าใจ
- 6 ฟังเถิด เรามีเรื่องสำคัญยิ่งจะบอก
 เราเอ๋ยปากเพื่อกล่าวสิ่งที่ถูกต้อง
- 7 ปากของเราคล่าวความจริง
 ริมฝีปากของเราชิงชังความชั่ว
- 8 วาจาทั้งสิ้นของเราเที่ยงธรรม
 ไม่มีการเลี้ยวลตบิดเบือน
- 9 ล้วนแล้วแต่ถูกต้องสำหรับผู้มีความเข้าใจ
 และไม่มีข้อผิดพลาดสำหรับผู้มีความรู้
- 10 จงเลือกคำสอนของเราแทนเลือกเงิน
 เลือกความรู้ดีกว่าทองเนื้อดี
- 11 เพราะสติปัญญาสูงกว่าทับทิม
 สิ่งที่เจ้าปรารถนาไม่มีอะไรเปรียบปานปัญญา

- 12 เรา ปัญญาและความสุขมอบคอบคอบคู่กันมา
เรามีความรู้กับดลยพินิจ
- 13 ความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+คือการเกลียดชังความชั่ว
เราชิงชังความหยิ่งจองหอง
การประพฤติชั่ว และวาจาตลบตะแลง
- 14 เราให้คำปรึกษาและดลยพินิจ
อำนาจและความเข้าใจอยู่ที่เรา
- 15 โดยเรา กษัตริย์จึงปกครอง
และผู้ครอบครองก็ตรากฎหมายที่ยุติธรรม
- 16 โดยเรา เจ้านายบังคับบัญชา
และเหล่าขุนนางปกครองโลก
- 17 เรารักผู้ที่รักเรา
คนที่เสาะหาเราก็พบเรา
- 18 ทรัพย์สมบัติ เกียรติยศ อยู่ที่เรา
ความมั่งคั่งถาวรและความเจริญรุ่งเรืองด้วย
- 19 ผลของเราดียิ่งกว่าทองเนื้อแท้
สิ่งที่เราให้ล้ำค่ากว่าเงินเนื้อดี
- 20 เราดำเนินในวิถีแห่งความชอบธรรม
ตามเส้นทางแห่งความยุติธรรม
- 21 เราให้ความมั่งคั่งแก่ผู้ที่รักเรา
เพิ่มพูนให้คลังสมบัติของเขาเต็มบริบูรณ์
- 22 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงให้กำเนิดเรา
ก่อนพระราชกิจครั้งอดีตโพ้น
เป็นสิ่งแรกแห่งผีพระหัตถ์
- 23 เรารับการสถาปนาไว้ตั้งแต่นิรันดรกาล

- ตั้งแต่ปฐมกาลก่อนเริ่มโลก
- 24 เราถือกำเนิดตั้งแต่ยังไม่มีมหาสมุทร
ก่อนน้ำพุพุ่งขึ้นมาสู่ผิวโลก
- 25 ก่อนภูเขาและเนินเขาถูกสร้างขึ้น
เราก็ก่เกิดแล้ว
- 26 ก่อนที่พระเจ้าทรงสร้างผืนแผ่นดินและท้องทุ่ง
ก่อนผงฐลีใดๆ ของโลก
- 27 เราอยู่ที่นั่น เมื่อพระองค์ทรงสถาปนาฟ้าสวรรค์
และกำหนดขอบเขตพื้นผิวของห้วงลึก
- 28 เมื่อทรงวางตำแหน่งของเมฆเบื้องบน
และจำกัดเขตของตาน้ำแห่งห้วงบาดาล
- 29 เมื่อพระองค์ทรงขีดพรมแดนของทะเล
เพื่อมิให้น้ำล้นเขตทรงบัญชา
และเมื่อพระองค์ทรงปักผังวางฐานรากของโลก
- 30 เราอยู่เคียงข้างพระองค์เสมือนนายช่างเอก
เปี่ยมด้วยความปีติยินดีวันแล้ววันเล่า
ว่าเริงอยู่เบื้องพระพักตร์พระองค์เสมอ
- 31 ชื่นชมกับสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง
คือ โลกกว้าง และมวลมนุษยชาติ
- 32 ดั่งนั้นลูกเอ๋ย จงฟังเรา
ความสุขมีแก่ผู้ที่รักษาวิถีทางของเรา
- 33 จงฟังคำสอนของเรา แล้วจงฉลาดขึ้น
อย่าเพิกเฉยละเลย
- 34 ความสุขมีแก่ผู้ที่ฟังเรา
เฝ้ารอเราทุกวันที่ริมประตู

- คอยท่าที่หน้าบ้านของเรา
- 35 ด้วยว่าผู้ใดก็ตามที่พบเราย่อมพบชีวิต
และได้รับความโปรดปรานจากองค์พระผู้เป็นเจ้า+
- 36 ส่วนผู้ที่พลาดจากเราก็ทำร้ายตัวเอง
ทุกคนที่เกลียดเราก็รักความตาย”

สติปัญญาและความโง่เขลา

9 สติปัญญาได้สร้างวังขึ้น

- บนเสาหลักเจ็ดต้น
- 2 และตระเตรียมงานเลี้ยงใหญ่
ด้วยการจัดเตรียมเนื้อและผสมเหล้าองุ่นไว้
- 3 แล้วส่งนางกำนัลออกไปเชื้อเชิญทุกคน
เธอร้องเรียกจากจุดสูงสุดของเมืองว่า
- 4 “ หันมาทางนี้เถิด คนเขลาทั้งหลาย”
เธอกล่าวกับผู้ขาดดุลยพินิจว่า
- 5 “ จงมาร่วมงานเลี้ยงของเรา
รับประทานอาหารและดื่มเหล้าองุ่นที่เราได้ผสมไว้
- 6 ทั้งความเขลาเสีย แล้วเจ้าจะมีชีวิตอยู่
และดำเนินในทางแห่งความเข้าใจ”
- 7 ตักเตือนคนชอบเยาะเย้ย มีแต่จะถูกตอกกลับ
ผู้ที่ตักเตือนคนชั่วร้าย มีแต่จะเสียหน้า
- 8 อย่าเสียเวลาไปว่ากล่าวคนมักเยาะเย้ย
เขามีแต่จะเกลียดชังเจ้า
จงตักเตือนคนฉลาด เขาจะรักเจ้า
- 9 จงสอนคนฉลาด แล้วเขาจะฉลาดยิ่งขึ้น
จงสอนคนชอบธรรม แล้วเขาจะเรียนรู้มากขึ้น

- 10 ความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+เป็นจุดเริ่มต้นของปัญญา
การรู้ถึงองค์บริสุทธิ์นำมาซึ่งความเข้าใจ
- 11 เ ร า * เพิ่มพูนวันเวลาของเจ้า
และทำให้ปีเดือนในชีวิตของเจ้าทวีผล
- 12 หากเจ้าฉลาด สติปัญญาของเจ้าก็ให้บำเหน็จแก่เจ้า
หากเจ้ามักเยาะเย้ย เจ้าก็มีแต่ทนรับทุกข์อยู่คนเดียว
- 13 หญิงแพศยาเป็นหญิงโง่และทะเล่สิ่งดีดั่ง
นางปล่อยตัวและไม่รู้จักคิด
- 14 นางนั่งอยู่ที่ประตูบ้าน
หรือ ณ ที่สูงของเมือง
- 15 คอยให้ทำผู้ชายที่ผ่านไปผ่านมา
ผู้มุ่งหน้าไปตามทางของตัว
- 16 นางกล่าวกับบรรดาผู้ชายดลยพินิจว่า
“ คนเขลาทั้งหลายเอ๋ย หันมาทางนี้เถิด
- 17 น้ำที่ลักเขาดื่มก็หวานดี
อาหารที่ขโมยเขากินก็อร่อยนัก”
- 18 แต่คนเหล่านั้นไม่รู้ว่าคนตายอยู่ที่นั่น
และแขกของนางล้วนอยู่ในห้วงมรณะ

คนชอบธรรมและคนชั่ว

10 สุภาชิตของโซโลมอน:

- บุตรที่ฉลาดทำให้บิดาสุขใจยินดี
ส่วนบุตรที่โง่เขลาทำให้มารดาเศร้าใจ
- 2 ทรัพย์สมบัติที่ได้มาอย่างทุจริตนั้นไร้ค่า

แต่ความชอบธรรมช่วยกอบกู้พ้นความตาย
องค์พระผู้เป็นเจ้า+เจ้ามิทรงยอมให้คนชอบธรรมหิวโหย
และมีให้คนชั่วร้ายสมปรารถนา

- 4 มือที่เกียจคร้านทำให้ยากจนลง
ส่วนมือที่ขยันหมั่นเพียรนำมาซึ่งความมั่งคั่ง
- 5 ผู้ที่สะสมพืชผลในฤดูร้อนเป็นบุตรที่ฉลาด
ส่วนผู้ที่หลับใหลในฤดูเก็บเกี่ยวเป็นบุตรที่หน้าขายหน้า
- 6 พระพรอยู่เหนือศีรษะคนชอบธรรม
แต่ความทารุณล้นปากของคนชั่ว
- 7 อนุสรณ์ของคนชอบธรรมจะเป็นพระพร
แต่ชื่อเสียงของคนชั่วจะเสื่อมเสียไป
- 8 จิตใจที่ฉลาดจะรับคำสั่งสอน
ส่วนคนโง่พูดพล่อยๆ ก็ถึงแก่หายนะ
- 9 สุจริตชนดำเนินอย่างมั่นคง
ส่วนคนคดโกงจะถูกเปิดโปง
- 10 ผู้ที่ขยิบตาสร้างความสะดวก
การตักเตือนอย่างตรงไปตรงมานำไปสู่สันติสุข
- 11 ปากของผู้ชอบธรรมเป็นบ่อน้ำพุแห่งชีวิต
แต่ความทารุณล้นปากคนชั่ว

- 12 ความเกลียดชังชั่วร้ายให้เกิดการแตกแยก
แต่ความรักมองข้ามความผิดทั้งหมด
- 13 สติปัญญาพบได้จากปากของผู้มีความเข้าใจ
ส่วนไม้เรียวมีไว้หวดหลังผู้ขาดดุลยพินิจ
- 14 คนฉลาดสั่งสมความรู้
แต่ปากของคนโง่เชิญชวนความย่อยยับ
- 15 คนร่ำรวยมีดีตรงที่มีสมบัติ
ส่วนคนจนก็แยตรงที่จน⁵
- 16 คำจ้างของคนชอบธรรมใช้เลี้ยงชีวิต
ส่วนรายได้ของคนชั่วนำโทษทัณฑ์มาสู่เขา
- 17 ผู้ที่อยู่ในโอวาทก็สำแดงทางสู่ชีวิต
ส่วนผู้ที่ไม่แยแสการตีสอนก็พาคนอื่นหลงผิด
- 18 ผู้ที่ซ่อนเร้นความเกลียดชังมีริมฝีปากที่โกหก
ผู้ที่กระพือคำนิินทาวว่าร้ายเป็นคนโง่

⁵ 10:15 * หรือ

“ ความมั่งคั่งของคนรวยคือเมืองป้อมปราการของเขา
ส่วนความยากจนคือหายนะของคนจน”

19 พุดมากก็ปลั่งปากได้

ผู้ที่รู้จักยังปากก็เป็นคนฉลาด

20 ลิ้นของคนชอบธรรมคือเงินเนื้อดี

ส่วนจิตใจของคนชั่วก็ด้อยค่า

21 ริมฝีปากผู้ชอบธรรมหล่อเลี้ยงคนมากมาย

แต่คนโง่ตายเพราะขาดดุลยพินิจ

22 พระพรขององค์พระผู้เป็นเจ้า+นำมาซึ่งความมั่งคั่ง

และมีได้ทรงแถมความทุกข์ร้อนมาด้วย

ความยำเกรงพระเจ้าทำให้ชีวิตยืนยาว

23 คนโง่เพลิดเพลिनกับการประพฤติชั่ว

ส่วนคนฉลาดชื่นชมในสติปัญญา

24 สิ่งที่คุณชั่วหวาดกลัวจะมาถึงเขา

ส่วนความปรารถนาของผู้ชอบธรรมจะบรรลุผล

25 เมื่อมรสุมพัดภัยกระหน่ำ คนชั่วร้ายก็ลั่นไป

แต่ผู้ชอบธรรมยืนหยัดมั่นคงเป็นนิตย์

26 เช่นดั่งน้ำส้มกับฟืน และควันกับตา

คนเกียจคร้านก็เป็นเช่นนั้น แก่ผู้ใช้เขาไป

27 ความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+ทำให้ชีวิตยืนยาว

แต่ปีเดือนของคนชั่วถูกบันทึก

- 28 คนชอบธรรมคาดหวังความสุขยินดี
ส่วนความหวังทั้งมวลของคนชั่วก็สูญเปล่า
- 29 ทางขององค์พระผู้เป็นเจ้า+เป็นที่กำบังสำหรับผู้ชอบธรรม
แต่เป็นหายนะแก่ผู้กระทำชั่ว
- 30 คนชอบธรรมจะไม่มีวันถูกถอนรากถอนโคน
ส่วนคนชั่วร้ายจะไม่คงอยู่ในแผ่นดิน
- 31 ปากของผู้ชอบธรรมนำมาซึ่งสติปัญญา
แต่ลิ้นที่ปลิ้นปล้อนจะถูกตัดออก
- 32 ริมฝีปากผู้ชอบธรรมรู้ว่าอะไรเหมาะสม
ส่วนปากของคนชั่วรู้แต่สิ่งที่ตะลอบตะแลง

ผลของความชอบธรรมและความชั่วร้าย

- 11 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงเกลียดชังตราฐูชี้ฉ้อ
แต่พอพระทัยเครื่องซึ่งที่เที่ยงตรง
- 2 เมื่อความเยอหยิ่งมา
ความอภัยก็ตามมา
ส่วนสติปัญญามากับความถ่อมสุภาพ
- 3 ความซื่อสัตย์นำทางให้คนเที่ยงธรรม

ส่วนคนชั่วร้ายถูกทำลายโดยความ
อสังคยธรรมของตนเอง

- 4 ทรัพย์สมบัติช่วยอะไรไม่ได้ในวันแห่งพระพิโรธ
แต่ความชอบธรรมช่วยกอบกู้ให้พ้นจากความตาย
- 5 ความชอบธรรมของผู้ไร้ที่ติปูทางตรงสำหรับเขา
ส่วนคนชั่วจะล้มลงโดยบาปผิดของตน
- 6 ความชอบธรรมของคนเที่ยงตรงช่วยกอบกู้เขา
ส่วนคนคดติดกับโดยความปรารถนาชั่วของตน
- 7 เมื่อคนชั่วตายไป ความหวังของเขาก็พังพินาศ
ทุกสิ่งที่เขาคาดหวังจะได้จากอำนาจของตนก็สูญเปล่า
- 8 คนชอบธรรมรับการช่วยเหลือให้พ้นจาก
ความทุกข์ร้อน
และคนชั่วก็เข้าไปรับแทน
- 9 วาจาของคนชั่วผลาญทำลายเพื่อนบ้าน
ส่วนคนชอบธรรมหลุดพ้นโดยอาศัยความรู้
- 10 เมื่อคนชอบธรรมเจริญรุ่งเรือง บ้านเมืองก็ปีติชื่นชม
เมื่อคนชั่วย่อยยับ ก็มีเสียงโห่ร้องยินดี

- 11 โดยพรแห่งคนเที่ยงธรรม บ้านเมืองก็เป็นที่ยกย่อง
แต่โดยปากของคนชั่ว บ้านเมืองก็พินาศย่อยยับ

จระมัตระวังวาจา

- 12 คนไม่รู้จักคิดก็เหยียดหยามเพื่อนบ้าน
ส่วนผู้ที่มีความเข้าใจยอมสงบปากคำ
- 13 คำชุบชิบนินทาแพร่พรายความลับ
ส่วนคนที่เชื่อถือวางใจได้รักษาความลับไว้
- 14 ประเทศชาติล่มสลายเพราะขาดการชี้แนะ
แต่มีที่ปรึกษามากๆ ช่วยให้มีมั่นใจในชัยชนะ
- 15 ผู้ที่ค้าประกันคนอื่น จะเดือดร้อนแน่นอน
ส่วนผู้ที่ปฏิเสธการค้าประกันก็ปลอดภัย
- 16 หญิงผู้มีใจดงามและกรุณา ย่อมได้รับความนับถือ
ส่วนชายใจร้ายยอมได้แต่เงินเท่านั้น
- 17 ผู้ที่มีใจเมตตากรุณา ก็ยังประโยชน์สุขแก่ตน
ส่วนผู้ที่โหดร้ายทำให้ตัวเองเดือดร้อน
- 18 คนชั่วได้ค่าจ้างจอมปลอม

แต่ผู้ที่หว่านความชอบธรรมยอมเก็บเกี่ยวบำเหน็จอันแน่นอน

น

- 19 ผู้ที่ตั้งมั่นในความชอบธรรมยอมพบชีวิต
ส่วนผู้ติดตามความชั่วก็ไปสู่ความตาย
- 20 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชังคนที่คดในช่องอในกระดูก
แต่ทรงชื่นชมคนที่วิถีทางของเขาไว้ที่ดี
- 21 จงมั่นใจเถิดว่า คนชั่วร้ายจะไม่พันผิด ลอยนวลไปได้
แต่บรรดาผู้ชอบธรรมจะรอดพ้น
- 22 หญิงงามผู้ไม่รู้จักคิด
ก็เหมือนแหวงทองคำที่คล้องจมูกหมู
- 23 ความปรารถนาของคนชอบธรรมบรรลุแต่ผลดี
ส่วนความหวังของคนชั่วจบลงด้วยความเกี้ยวกราด

การให้ด้วยใจกว้างขวาง

- 24 บางคนยิ่งให้อย่างใจกว้าง ยิ่งมีเพิ่มมาก
ส่วนบางคนยิ่งตระหนี่ถี่เหนียวกลับยิ่งยากจน

- 25 คนใจกว้างจะเจริญรุ่งเรือง
ผู้ที่นำความชุ่มชื้นไปสู่คนอื่น

ตัวเองก็จะได้รับความชื่นใจ

- 26 ผู้คนยอมสาปแช่งผู้ที่กักตนข้าว
แต่คนที่เต็มใจขายให้ยอมได้รับพรท่วมทับ

- 27 ผู้แสวงหาสิ่งที่ดีเยี่ยมพบคว าม โป ร ด ป ร า น
ส่วนความชั่วมาสู่ผู้แสวงหามัน
- 28 คนที่วางใจในทรัพย์สมบัติจะตกต่ำลง
ส่วนคนชอบธรรมจะเจริญรุ่งเรืองเหมือนต้นไม้เขียว
- 29 ผู้ที่นำความทุกข์ร้อนมาสู่ครอบครัวของตน
ในที่สุดเขาจะไม่มีอะไรเหลืออยู่
และคนโง่จะตกเป็นทาสของคนฉลาด
- 30 ผล ของ คน ชอบ ธรรมเป็นต้นไม้แห่งชีวิต
และผู้ที่ฉลาดก็นำดวงวิญญาณ
- 31 แม้แต่คนชอบธรรมก็ยังสามารถได้รับผลของการกระทำในโลกนี้
คนบาปคนชั่วจะยิ่งกว่านั้นสักเท่าใด

วินัยและการเรียนรู้

- 12 ผู้ที่รักการเตือนสอนก็รักความรู้
ส่วนผู้ที่ชังการแก้ไขก็โง่เขลา
- 2 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงโปรดปรานคนดี
และทรงลงโทษคนที่คิดชั่ว
- 3 ความชั่วไม่ช่วยให้คนตั้งตัวได้
แต่รากฐานของคนชอบธรรมจะไม่คลอนแคลน

- 4 ภรรยาที่ดีเป็นมงกุฎของสามี
ส่วนภรรยาที่น่าอัปอายดุจดั่งความผิดร่อนในกระดูกของเขา
- 5 คนชอบธรรมคิดอะไรตรงไปตรงมา
ส่วนคำแนะนำของคนชั่วนั้นคิดคดทรยศ
- 6 วาจาของคนชั่วชุ่มดักทำร้าย
ส่วนถ้อยคำของคนเที่ยงธรรมช่วยกอบกู้
- 7 คนธรรมจะย่อหยับและสูญสิ้น
แต่เรือนของคนเที่ยงธรรมยั่งยืน
- 8 คนเราได้รับการยกย่องตามปัญญาของตน
ส่วนคนใจคดยอมเป็นที่ชิงชัง
- 9 เป็นคนสมถะแต่มีบริวารใช้สอย
ก็ดีกว่าทำท่าวางโตแต่ไม่มีจะกิน
- 10 คนชอบธรรมห่วงใยแม้ในความเป็นอยู่ของสัตว์ที่เขาเลี้ยง
ส่วนคนธรรมแม้ความกรุณาของเขาก็ยังโหดเหี้ยม
- 11 ผู้ซึ่งไถพรวนที่ดินของตนจะมีอาหารอุดม
ส่วนคนที่เอาแต่เพื่อฝันก็ขาดวิจารณ์ญาณ
- 12 คนชั่วโลภในสิ่งที่ได้มาโดยทุจริต

ส่วนคนชอบธรรมหยิ่งรักเกิดผล

- 13 คนชั่วจะตกที่นั่งลำบากเพราะวาจาชั่วของตน
ส่วนคนชอบธรรมหลีกเลี่ยงความทุกข์ร้อน
- 14 ผลแห่งวาจาทำให้คนเราได้รับสิ่งดีๆ
คนเราย่อมได้รับผลตอบแทนจากการกระทำของตน

คนฉลาดและคนโง่

- 15 คนโง่คิดว่าวิธีของตนถูก
ส่วนคนฉลาดยอมรับฟังคำแนะนำ
- 16 คนโง่เขลาอารมณ์วู่วาม
ส่วนคนฉลาดสุขุมมองข้ามการสบประมาท
- 17 พยานที่พูดจริงให้การอย่างสัตย์ซื่อ
ส่วนพยานเท็จโกหก
- 18 คำพูดพล่อยๆ ทิ่มแทงเหมือนดาบ
แต่วาจาของคนเฉลียวฉลาดนำมาซึ่งการเยียวยารักษา
- 19 ความจริงยืนหยัดการพิสูจน์ของเวลา
ส่วนคำโกหกไม่ซำก็ถูกจับได้
- 20 ใจที่กะการชั่วร้ายเต็มไปด้วยอุบายล่อลวง

ส่วนผู้ที่ส่งเสริมความสงบสุขมีแต่ปีติยินดี

- 21 ไม่มีภยันตรายตกแก่ผู้ชอบธรรม
ส่วนคนชั่วจะทุกข์ร้อนแสนสาหัส
- 22 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังคนที่มุสาหลอกลวง
แต่ทรงชื่นชมผู้ที่รักความจริง
- 23 คนฉลาดไม่แสดงภูมิ
แต่คนโง่แสดงความโง่เขลาออกมา
- 24 มือที่ขยันขันแข็งจะครอบครอง
ส่วนความเกียจคร้านจบลงด้วยการเป็นทาสกรำงาน⁶
- 25 ใจของคนที่วิตกกังวลก็ถ่วงเขาลง
แต่คำปลุกปลอบใจทำให้ชื่นบาน
- 26 คนชอบธรรมระมัดระวังในการคบเพื่อน
ส่วนทางของคนชั่วพาให้หลงเตลิดไป
- 27 คนเกียจคร้านไม่ยอมแม้แต่จะแส่เนื้อที่ตนล่ามาได้
แต่คนขยันหมั่นเพียรเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนมี

⁶ 12:24 * หรือ “ อดสาหะทำงานและก้าวขึ้นเป็นผู้นำ
หรือเกียจคร้านและย่ออยู่กับที่”

28 ทางแห่งความชอบธรรมนำไปสู่ชีวิต
บนทางนั้นคือความอมตะ

วิถีของคนชอบธรรม

13 บุตรที่ฉลาดรับฟังคำสั่งสอนของบิดา

ส่วนคนชอบเยาะเย้ยไม่ฟังคำเตือนสติ

2 คนเราได้รับผลดีจากวาจาของตน

ส่วนคนคิดชั่วแสวงหาความโหดร้าย

3 ผู้ที่สงวนปากคำก็สงวนชีวิตของตน

ส่วนผู้พูดพล่อยๆ จะถึงแก่หายนะ

4 คนเกียจคร้านอยากได้ แต่ไม่ได้

ส่วนคนขยันก็ได้สนใจปรารภ

5 คนชอบธรรมเกลียดสิ่งที่เทียมเท็จ

ส่วนคนชั่วก่อให้เกิดความน่ารังเกียจและน่าอดสู

6 ความชอบธรรมปกป้องสุจริตชน

ส่วนคนชั่วถูกโค่นล้มด้วยความชั่ว

7 บางคนวางท่าร่ำรวยแต่ไม่มีอะไร

ส่วนบางคนทำที่ว่ายากจนแต่กลับมี

ทรัพย์สมบัติมากมาย

- 8 ทรัพย์สมบัติอาจใช้ไถ่ชีวิตคน
 แต่คนจนไม่เคยถูกข่มขู่เรียกค่าไถ่
- 9 ความสว่างของคนชอบธรรมก็สดใส
 ส่วนประทีปของคนชั่วจะถูกดับไป
- 10 ความหยิ่งยโสมีแต่นำไปสู่การวิวาท
 แต่ปัญญาพบได้ในบรรดาผู้ยอมรับคำแนะนำ
- 11 เงินทุจริตร่อยหรอไปเรื่อยๆ
 ส่วนผู้ที่เก็บออมทีละน้อย ทำให้เพิ่มพูนขึ้น

ที่มาของความหวัง

- 12 ความหวังที่ถูกประวิงไว้ทรمانจิตใจคน
 แต่ความสมปรารถนาเป็นต้นไม้แห่งชีวิต
- 13 ผู้ที่ลบหลู่พระวณะจะต้องชดใช้
 ส่วนผู้ที่เคารพทบบัญญัติก็ได้รับบำเหน็จ
- 14 คำสอนของปราชญ์เป็นน้ำพุแห่งชีวิต
 ช่วยให้พ้นจากบ่วงความตาย
- 15 คนที่มีความเข้าใจก็ได้รับความโปรดปราน
 ส่วนทางของคนไม่ซื่อก็ยากลำบาก
- 16 คนฉลาดกระทำการด้วยสติปัญญา

แต่คนเขลาโ้ฮวดความโง่ของตน

- 17 ผู้สื่อข่าวที่ชั่วก่อความเดือดร้อน
ส่วนทูตที่เชื่อถือได้นำมาซึ่งการบำบัด
- 18 ผู้ที่ไม่แยแสคำเตือนสติ ก็มุ่งสู่ความยากจนและความอับอาย
ส่วนผู้ที่รับฟังคำว่ากล่าว ก็ได้รับเกียรติ
- 19 เมื่อความปรารถนาสัมฤทธิ์ผล ก็ชื่นวิญญูณยั้งนัก
ส่วนคนโง่ซึ่งชังการหันจากความชั่ว
- 20 คบกับคนฉลาดแล้วฉลาดขึ้น
คบกับคนโง่จะเผชิญอันตราย⁷
- 21 เคราะห์ร้ายไล่ตามคนชั่ว
ส่วนความเจริญรุ่งเรืองเป็นรางวัลของผู้ชอบธรรม
- 22 คนดีทิ้งมรดกไว้ให้ลูกหลานเหลน
แต่ทรัพย์สมบัติของคนบาปถูกสะสมไว้ให้ผู้ชอบธรรม
- 23 ที่นาของคนยากจนอาจให้พืชผลอุดม
แต่ถูกความอยุติธรรมกวาดเอาไปหมด

⁷ 13:20 * หรือ “ คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต
บัณฑิตพาไปหาผล”

24 ผู้ที่สงวนไม้เรียวก็ชิงลูกของตน
ส่วนผู้ที่รักลูกจริงก็เอาใจใส่เตือนสอนเขา

25 คนชอบธรรมได้รับประทานจันทน์
ส่วนคนชั่วหิวโหยท้องกิว

คนเที่ยงธรรมและคนชั่วร้าย

14 หญิงฉลาดสร้างเรือนของตนขึ้น
ส่วนหญิงโง่รื้อมันลงด้วยน้ำมือของตน

2 ผู้ประพฤติตามทำนองคลองธรรมก็ยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+
ส่วนผู้ที่คดในข้ออยู่ในกระดูกก็ลบหลู่พระองค์

3 วาจาของคนโง่ นำทุกข์ภัยมาสู่เจ้าตัว
แต่คำพูดของคนฉลาดจะปกป้องเขาไว้

4 คอกวัวที่วางเปสาก็ดูสะอาด
แต่ผลิตผลอุดมได้มาจากแรงวัว

5 พยานที่ซื่อสัตย์ไม่พูดมุสา
ส่วนพยานเท็จพูดโกหกอยู่เรื่อย

6 นักเยาะเย้ยแสวงหาปัญญาและไม่เคยพบ
แต่คนที่คิดเป็นก็พบความรู้ได้อย่างง่ายดาย

7 จ ง หลีกห่างจากคนโง่

เพราะเจ้าจะไม่พบความรู้จากปากของเขา

- 8 คนฉลาดมองการณ์ไกล
ส่วนคนโง่หลอกตัวเอง ไม่ยอมเผชิญความจริง
- 9 คนโง่เย้ยหยันการแก้ไขความผิดบาป
ส่วนคนเที่ยงธรรมไฝ่ดี
- 10 คนเราจะชื่นชมหรือสุขยินดีก็รู้อยู่แก่ใจ
คนอื่นยากที่จะร่วมรับรู้
- 11 เรือนของคนชั่วจะถูกทำลายลง
แต่เต็นท์ของผู้เที่ยงธรรมจะจำเริญ
- 12 มีทางหนึ่งซึ่งคนเราคิดว่าถูกต้อง
แต่ในบั้นปลายมันนำไปสู่ความตาย
- 13 แม้ขณะหัวเราะ จิตใจอาจปวดร้าว
และความสุขยินดีอาจจบลงด้วยความโศกสลด
- 14 คนปลิ้นปล้อน จะได้รับผลตอบแทนอย่างสาสม
ส่วนคนดีก็ได้รับบำเหน็จของตน
- 15 คนโง่นั้นอะไรๆ ก็เชื่อ
ส่วนคนสุขุมชาญฉลาดรู้จักยั้งคิดในแต่ละย่างก้าว

16

คนฉลาดยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+และหลีกเลี่ยงจากความชั่ว

ว

ส่วนคนโง่หุนหันและไม่รู้จักยั้งคิด

17 คนรู้ความทำอะไรโง่ๆ

และคนเจ้าเล่ห์ถูกผู้คนเกลียดชัง

18 คนโง่ครองความโง่

ส่วนคนฉลาดสวมมงกุฎแห่งความรู้

19 คนชั่วจะก้มกราบลงต่อหน้าคนดี

และคนเลวจะสยบที่ประตูของผู้ชอบธรรม

คนร่ำรวยและคนยากจน

20 คนจนนั้นแม้แต่เพื่อนบ้านก็ยังรังเกียจ

ส่วนคนร่ำรวยมีเพื่อนฝูงมากมาย

21 ผู้ที่ดูถูกเพื่อนบ้านก็บาป

ค ว า ม สุขมีแก่ผู้ที่เอ็นดูสงสารคนยากไร้

22 ผู้วางแผนชั่วร้ายก็เติลิดหลงมิใช่หรือ

ส่วนคนที่คิดอ่านการดีก็พบความรักและความซื่อตรงภักดี

23 การพากเพียรทำงานล้วนให้ผลกำไร

การเอาแต่พุดนำไปสู่ความขัดสน

- 24 ความมั่งคั่งของคนฉลาดเป็นมงกุฎของเขา
ส่วนความโง่ของคนโง่ให้ได้แต่ความโง่
- 25 พยานที่พุดความจริงช่วยชีวิตคน
ส่วนพยานเท็จเป็นคนทรยศหักหลัง
- 26 ความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+ให้ความอุ่นใจมั่นคง
ลูกหลานของเขาจะมีที่พึ่ง
- 27 ความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+เป็นน้ำพุแห่งชีวิต
ซึ่งช่วยมนุษย์ให้พ้นจากความตาย
- 28 คักดีศรีของกษัตริย์อยู่ที่ประชากรหมู่มาก
ถ้าไม่มีประชาชน เจ้านายก็อยู่ไม่ได้
- 29 ผู้ที่รู้จักยับยั้งโทสะก็มีความเข้าใจ
ส่วนคนหุนหันพุนชู้ความโง่
- 30 ใจที่สงบต่อชีวิตให้ยืนยาวออกไป
แต่ความอิจฉาริษยากัดกร่อนชีวิต
- 31 ผู้ที่รังแกคนยากจนก็หมิ่นประมาท
องค์พระผู้สร้างเขา

การช่วยเหลือคนขัดสนเป็นการถวายเกียรติแด่พระเจ้า

- 32 เมื่อภัยพิบัติมาถึง คนช้ำก็ถูกโค่นล้ม
ส่วนคนชอบธรรมแม้ในความตายก็มีที่สืบทอด
- 33 สติปัญญาสงบนิ่งอยู่ในใจคนฉลาด
และเป็นที่ประจักษ์แจ้งแม้ในหมู่คนโง่
- 34 ความชอบธรรมเชิดชูประชาชาติ
แต่บาปเป็นความอัปยศของชนชาติ
- 35 กษัตริย์โปรดชำระราชบริพารที่ทำงานโดยใช้สติปัญญา
แต่ทรงพิโรธผู้ที่ประพฤติน่าละอาย

วาจาของคนฉลาด

15 คำตอบอ่อนหวานช่วยระงับความโกรธ
แต่ถ้อยคำเผ็ดร้อนยั่วยุโทสะ

- 2 วาทะของคนฉลาดส่งเสริมความรู้
ส่วนวาจาของคนโง่ตลบคายความโง่
- 3 พระเนตรขององค์พระผู้เป็นเจ้า+อยู่ทุกหนทุกแห่ง
ทรงจับตาดูทั้งคนดีและคนช้ำ
- 4 ถ้อยคำที่ช่วยเยียวยาเป็นต้นไม้แห่งชีวิต

แต่วาจาตลบตะแลงทำให้จิตใจแตกสลาย

- 5 คนโง่ดูหมิ่นคำเตือนสอนของบิดา
ผู้ที่รับฟังคำวากกล่าวแสดงถึงความฉลาด
- 6 เรือนของผู้ชอบธรรมมีคลังทรัพย์ใหญ่
ส่วนรายได้ของคนชั่วนำมาซึ่งทุกข์ร้อน
- 7 วาจาของคนฉลาดเผยแพร่วามรู้
ซึ่งจิตใจของคนโง่ให้ไม่ได้
- 8 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังเครื่องบูชาของคนชั่ว
แต่ทรงชื่นชมคำอธิษฐานของคนชอบธรรม
- 9 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังวิถีทางของคนชั่ว
แต่ทรงรักผู้ที่ติดตามความชอบธรรม
- 10 หากเขาละทิ้งทางดีนั้นไป จะถูกลงโทษหนัก
ผู้ที่เกลียดชังการวากกล่าวตักเตือนจะพบความตาย
- 11
แม้ความตายและหายนะก็ประจักษ์แจ้งสำหรับองค์พระผู้เป็น
เจ้า+
จิตใจมนุษย์จะยิ่งกว่านั้นสักเท่าใด
- 12 คนมักเยาะเย้ยไม่ชอบการตักเตือน

เขาจะไม่ปรึกษาคนฉลาด

จิตใจที่ยินดี

- 13 ความสุขใจทำให้หน้าตาผ่องใส
ความร้าวรานใจทำให้ดวงวิญญาณแหลกสลาย
- 14 ใจสุขุมไฝ่หาความรู้
ส่วนคนโง่ใช้ความโง่หล่อเลี้ยงปาก
- 15 ทุกคืนวันของผู้ทุกข์ใจล้วนแต่เลวร้าย
ส่วนจิตใจเราเรียงมืองานฉลองไม่ขาดสาย
- 16 มีน้อยแต่ยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+
ดีกว่ามีทรัพย์สมบัติมากแต่เดือดร้อนวุ่นวาย
- 17 กินผักในที่ซึ่งมีความรัก
ดีกว่ากินเนื้อวัวขุนพร้อมกับความเกลียดชัง
- 18 คนอารมณ์วู่วามช่วยความแตกแยก
ส่วนคนใจเย็นยุติการวิวาท
- 19 ทางของคนเกียจคร้านมีแต่ขวากหนาม
ส่วนวิถีของคนเที่ยงธรรมราบรื่น
- 20 บุตรที่ฉลาดทำให้บิดาสุขใจ
ส่วนคนโง่ดูหมิ่นมารดาตน

คำแนะนำปรึกษา

- 21 คนโง่นิยมชมชอบความโง่เขลา
ส่วนคนรู้จักคิดยืนอยู่บนวิถีสันถุกต้อง
- 22 ขาดคำปรึกษาแผนงานก็ล้มเหลว
มีที่ปรึกษามากๆ ทำให้ประสบผลสำเร็จ
- 23 ผู้ให้คำตอบที่เหมาะสมก็พบความยินดี
ถ้อยคำที่ถูกกาลเทศะก็ดีเหลือหลาย
- 24 เส้นทางชีวิตของคนฉลาดนำขึ้นสู่เบื้องบน
เพื่อป้องกันมิให้ตกลงสู่แดนความตาย
- 25 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงรื้อโค่นเรือนของคนเย่อหยิ่ง
แต่ทรงดูแลเขตแดนของหญิงม่าย
- 26 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังความคิดของคนชั่ว
แต่ทรงชื่นชมความคิดของคนบริสุทธิ์
- 27 คนโง่ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน
แต่คนที่ชิงชังสินบนจะมีชีวิตอยู่
- 28 คนชอบธรรมคิดก่อนตอบ
ส่วนคนชั่วแฉคำชั่วออกมา

- 29 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงอยู่ห่างไกลคนชั่วร้าย
แต่ทรงสดับฟังคำอธิษฐานของผู้ชอบธรรม
- 30 ทศนิยมภาพที่สดใสทำให้จิตใจเข้มแข็ง
และข่าวดีทำให้ชุ่มน้ำกระดูก
- 31 ผู้ที่รับฟังคำตักเตือนซึ่งให้ชีวิต
จะได้ร่วมในแวดวงของคนฉลาด
- 32 ผู้ที่ละเลยคำท้วงติงก็ดูหมิ่นตนเอง
ส่วนผู้ที่รับฟังคำว่ากล่าวก็ได้ความเข้าใจ
- 33
ควา ม ยำ เ ก ร ง องค์พระผู้เป็นเจ้า+สอนให้เฉลียว
ฉ ล าด
และความถ่อมใจนำหน้าเกียรติยศ

ทางของพระเจ้า

- 16 แผนงานความคิดเป็นของมนุษย์
แต่คำตอบของล้นมาจากองค์พระผู้เป็นเจ้า+
- 2 ทางทั้งล้นของมนุษย์ก็ดูเหมือนไร้มลทินสำหรับเขา
แต่องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงประเมินแรงจูงใจ
- 3 เจ้าจะทำการสิ่งใดจงมอบไว้กับองค์พระผู้เป็นเจ้า+

แล้วแผนงานของเจ้าจะประสบผลสำเร็จ

4

องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงกระทำทุกสิ่งเพื่อพระประสงค์ของพระองค์เอง

แม้แต่คนชั่วร้ายก็เพื่อวันแห่งภัยพิบัติ

5 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังจิตใจหยิ่งผยอง
มั่งใจเถิด เขาไม่พ้นถูกลงโทษแน่นอน

6 ความผิดบาปไถ่ถอนได้โดยความรักและความเที่ยงตรง

คนเราหลีกเลี่ยงจากความชั่วได้โดยการยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+

7 เมื่อวิถีทางของผู้ใดเป็นที่พอพระทัยองค์พระผู้เป็นเจ้า+
แม้แต่ศัตรูพระองค์ก็ยังทรงกระทำให้คืนดีกับเขา

8 ได้มาเล็กน้อยโดยสุจริต
ดีกว่าได้มามากมายอย่างทุจริต

9 มนุษย์คิดวางแผนงานอยู่ในใจ
แต่องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชี้ขาดอย่างก้าวของเขา

10 พระเจ้าจะทรงช่วยให้กษัตริย์พิพากษาราชฎาอย่างยุติธรรม
การตัดสินของพระองค์จะไม่ผิดพลาด

11 ตราฐและตาชั่งเที่ยงตรงมาจากองค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า+
ลูกตุ้มทั้งสิ้นในฤกษ์เป็นพระราชกิจของพระองค์

สติปัญญาดีกว่าทอง

12 กษัตริย์ทรงชิงชังการกระทำผิด

เพราะพระราชบัลลังก์สถาปนาขึ้นด้วยความชอบธรรม

13 กษัตริย์ทรงชื่นชมวาจาอันซื่อตรง
ทรงนิยมผู้ที่พูดความจริง

14 พระพิโรธของกษัตริย์เป็นสัญญาณแห่ง ความตาย
แต่คนฉลาดจะระงับมันเสียได้

15 เมื่อพระพักตร์ของกษัตริย์ทรงแจ่มใสก็หมายถึงชีวิต

ความโปรดปรานของพระองค์เช่นดั่งเมฆฝนในฤดูใบไม้ผลิ

16 ได้สติปัญญาดีกว่าได้ทองคำ
เลือกความเข้าใจดีกว่าเลือกเงิน

17 ทางหลวงของคนเที่ยงธรรมหลีกเลี่ยงจากความชั่ว
ผู้ที่ระแวงระวังทางของตนก็ถนอมชีวิตของตน

18 ความหยิ่งทะนงนำหน้าการถูกทำลาย
และการยกตนข่มท่านอยู่หน้าการล้มลง

- 19 มีใจถ่อมและอยู่ในหมู่คนแค้นแค้น
ดีกว่าริบของที่แบ่งมาได้กับคนเยอหยิ่ง
 - 20 ผู้ที่ใส่ใจในพระวณะจะจำเริญ
ความสุขมีแก่ผู้ที่วางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้าของ+
 - 21 คนฉลาดได้ชื่อว่าสุขุมมองการณ์ไกล
และคำพูดที่นุ่มนวลทวีผลในการสั่งสอน
 - 22 ปัญญาเป็นน้ำพุแห่งชีวิตสำหรับผู้เป็นเจ้าของ
แต่ความเขลานำโทษทัณฑ์มาให้คนโง่
 - 23 ถ้อยคำที่สุขุมรอบคอบย่อมมาจากจิตใจที่เฉลียวฉลาด
และส่งเสริมในการสั่งสอน
 - 24 วาจาอ่อนโยนเหมือนรวงผึ้ง
หวานชื่นแก่จิตวิญญาณและให้พละนามัย
- ทางของคนชั่วร้าย
- 25 มีทางหนึ่งซึ่งดูเหมือนว่าถูกต้องสำหรับคนเรา
แต่ในบั้นปลายมันนำไปสู่ความตาย
 - 26 ความหิวของคนงานเป็นผลดีแก่เขา
เพราะความหิวของเขาช่วยกระตุ้นเขา
 - 27 คนวายร้ายวางแผนชั่ว

และว่าจ่าของเขาเหมือนไฟแผดเผา

- 28 คนปลิ้นปล้อนช่วยการวิวาท
คำชบชิบนินทาทำให้เพื่อนสนิทแตกคอกัน
- 29 คนทารุณล่อลวงเพื่อนบ้าน
และนำเขาไปในทางที่ไม่ดี
- 30 ผู้ที่ขยิบตากำลังคิดวางแผนตลบหลัง
ผู้ที่เม้มริมฝีปากคิดการชั่ว
- 31 ผมหงอกเป็นมงกุฎแห่งศักดิ์ศรี
ได้มาโดยชีวิตอันชอบธรรม
- 32 โกรธซ้ำดีกว่ามีกำลังมาก
ผู้ที่ควบคุมอารมณ์ตนได้ดีกว่าผู้ที่ตีเมืองได้
- 33 สลากนั้นเขาทอดลงที่ตัก
แต่ผลชี้ขาดมาจากองค์พระผู้เป็นเจ้า+

เรื่องของถ้อยคำ

17 เสบียงกรังนิตน้อยพร้อมกับความสงบสุข

ดีกว่าเรือนที่มีงานฉลองเพียงแต่ควบคู่กับการทะเลาะวิวาท

2 คนรับใช้ที่ฉลาดจะปกครองบุตรที่หน้าขายหน้า

และมีส่วนแบ่งในทรัพย์สมบัติ

- 3 เข้าหลอมมีไว้สำหรับเงิน และเตาถลุง มีไว้สำหรับทองคำ
 แต่องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงทดสอบจิตใจ
- 4 คนชั่วฟังวาจาชั่ว
 คนโกหกใส่ใจฟังคำพูดเลวร้าย
- 5 ผู้ที่เย้ยหยันคนยากไร้ก็แสดงความลบหลู่พระผู้ทรงสร้างเขา
 ผู้ที่กระหึ่มลำพองในภัยพิบัติจะไม่พ้นโทษ
- 6 ลูกหลานเป็นสง่าราศีของคนแก่
 และพ่อแม่เป็นความภาคภูมิใจของลูกๆ
- 7 วาจาไพเราะไม่เหมาะแก่คนโหดเขลา
 คำมุสายังไม่เหมาะแก่ผู้นำ
- 8 สินบนเป็นแก้วสารพัดนึกสำหรับผู้ให้สิน บ น
 จะหันไปทางไหนก็ล้วนแต่สัมฤทธิ์ผล
- 9 ผู้ที่ลอบขอบาดหมางก็ส่งเสริมความรักสามัคคี
 ผู้ที่พินฝอยหาตะเข็บก็ทำให้เพื่อนสนิทหมางใจกัน
- 10 คำกำราบคนฉลาดเพียงครั้งเดียว
 ได้ผลกว่าเขียนหลังคนโง่ร้อยที

- 11 คนชั่วคิดแต่จะกบฏฝ่าฝืน
จะมีผู้สื่อสารที่ไว้เมตตาไปสู่เขา
- 12 ให้ไปพบแม่หมี่ที่ลูกถูกขโมยไป
ยังดีกว่าไปพบคนโง่กับความโง่ของเขา

ค่าของสติปัญญา

- 13 ผู้ใดตอบแทนความดีด้วยความชั่ว
ความชั่วจะไม่พราวจากบ้านเขา
- 14 เมื่อเริ่มต้นวิวาทก็เหมือนรอยร้าวที่ทำงานบ
ฉะนั้นจงเลิกเสียก่อนจะเกิดการวิวาท
- 15 การปล่อยตัวผู้กระทำผิด และการตัดสินลงโทษผู้ไม่ผิด
องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังทั้งสองอย่าง
- 16 เงินในมือคนโง่จะมีประโยชน์อันใด
ในเมื่อเขาไม่มีใจอยากได้สติปัญญา
- 17 เพื่อนแท้ย่อมรักภักดีต่อกันเสมอ
และพี่น้องเกิดมาก็เพื่อช่วยกันในยามทุกข์ยาก
- 18 ผู้ที่ขาดดุลยพินิจก็จับมือรับรอง
และคำประกันให้เพื่อนบ้าน
- 19 ผู้ที่รักการทะเลาะวิวาทก็รักษาป

ผู้ที่โหวดก็หาความเดือดร้อนใส่ตัว

- 20 คนที่มีจิตใจกลับกลอกยอมไม่เจริญ
คนที่ลั่นตลบตะแลงจะตกที่นั่งลำบาก
- 21 น้าเศร่าที่มีลูกเป็นคนโหดเขลา
บิดาของคนโง่ก็ยิ้มไม่ออก
- 22 จิตใจเข้มแข็งเป็นยาขนานเอก
วิญญานที่แหลกสลายทำให้กระดูกแห้ง
- 23 คนชั่วแอบรับสินบน
เพื่อบิดเบือนความยุติธรรม
- 24 คนสุขุมชาญฉลาดคำนึงถึงปัญญา
แต่คนโง่กวาดสายตาไปสุดโลก
- 25 บุตรชายที่โหดเขลาทำให้บิดาโศกเศร่า
และสร้างความขมขื่นแก่ผู้ให้กำเนิด
- 26 ไม่เป็นการดีที่สั่งลงโทษคนไม่ผิด
และเขียนโบายผู้ที่สุจริต
- 27 ผู้ที่มีความรู้ใช้วาจาอย่างยับยั้งชั่งใจ
ผู้ที่มีความเข้าใจรู้จักควบคุมอารมณ์

28 แม้แต่คนโง่เมื่อนิ่งอยู่ คนก็ยังคิดว่าเขาฉลาด
เมื่อเขาสงบปากคำไว้ก็นับว่ายังรู้คิด

ถ้อยคำของคนฉลาดและคนโง่เขลา

18คนไร้น้ำใจทำตามอำเภอใจ

ไม่ยอมรับตุลยพินิจใดๆ

2 คนโง่ไม่นิยมความเข้าใจ

เอาแต่ชื่นชมในการแสดงความคิดเห็นของตน

3 การดูหมิ่นมากกับความชั่ว

ความอภัยศมากกับความอภัย

4 วาจาของคนเราเป็นน้ำลึกลับ

แต่น้ำพุแห่งปัญญาเป็นธารน้ำเชี่ยว

5 เป็นความผิดที่จะเข้าข้างคนชั่ว

และไม่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้บริสุทธิ์

6 ริมฝีปากของคนโง่นำมาซึ่งการวิวาท

ปากของเขาเชิญชวนการโวยตี

7 ปากของคนโง่คือเครื่องปอนทำลาย

ริมฝีปากของเขาเป็นกบดักวิญญาณของตน

8 คำซุบซิบนินทาเหมือนอาหารโอชะ

เข้าไปยังส่วนลึกของ คน เ ร า

- 9 คนเกียจคร้าน
เป็นพี่น้องกับคนชอบทำลาย
- 10 พระนามขององค์พระผู้เป็นเจ้า+เป็นป้อมปราการมั่นคง
คนชอบธรรมวิ่งไปหาแล้วปลอดภัย
- 11 ทรัพย์สมบัติของคนรวยเป็นเมืองป้อมปราการของเขา
มันเป็นเหมือนกำแพงสำหรับเขา
- 12 ใจของคนยอมหยิ่งผยองก่อนล้มลง
แต่ความถ่อมสุภาพนำหน้าเกียรติยศ
- 13 เป็นความอับอายและโง่เขลา
ที่ตอบก่อนรับฟัง
- 14 กำลังใจทำให้ยืนหยัดทั้งๆ เจ็บป่วย
แต่เมื่อหมดกำลังใจใครจะทนได้
- 15 ใจฉลาดชวนขวยหาความรู้
หูของปราชญ์เสาะหาความรู้
- 16 ของกำนัลเปิดช่องทางแก่ผู้ให้
มันนำเขามาอยู่ต่อหน้าคนสำคัญๆ

- 17 ผู้ที่ให้การก่อนดูเหมือนเป็นฝ่ายถูก
จวบจนอีกฝ่ายเข้ามาสอบสวนเขา
- 18 การจับฉลากยุติข้อโต้แย้ง
และสงบกรณีพิพาทระหว่างคู่ต่อสู้ที่มีพลัง
- 19 การใกล้เกลี่ยพื่อน้องที่บาดหมางกัน
ยากยิ่งกว่าการยึดเมืองป้อมปราการ

คว าม โ ก ร ธ ข อ ง เ ข า จ ะ ข ว า ง กั น เจ้าเห
มีอนดังซี่กรงเหล็ก

- 20 คนเรารู้มั่งท้องด้วยผลของวาจา
จะสุขใจได้ก็ด้วยผลจากปาก
- 21 ความเป็นความตายอยู่ที่อำนาจของลิ้น
คนที่ชอบพูดต้องทนรับผลของมัน
- 22 ผู้ที่พบภรรยาที่พบของดี
และรับความโปรดปรานจากองค์พระผู้เป็นเจ้า+
- 23 คนยากจนขอความช่วยเหลือ
แต่คนมั่งมีตอบอย่างห้วนๆ
- 24 มีเพื่อนที่แสวงหาตัวเป็นเพื่อน
แต่เพื่อนที่สนิทแน่นแฟ้นยิ่งกว่าพื่อน้องก็มี

คนร้ายรายและคนยากจน

- 19 ยากจนแต่ดำเนินชีวิตอย่างไรที่ดี
ดีกว่าเป็นคนโง่พูดตลปตะแลง
- 2 กระตือรือร้นโดยปราศจากความรู้ก็ไม่ดี
ความหุนหันและเดินผิดทางก็เช่นกัน
- 3 ความโง่ของคนทำลายชีวิตตนเอง
แล้วยังฉุนโกรธโทษองค์พระผู้เป็นเจ้า+
- 4 ความมั่งคั่งชักนำให้มีเพื่อนฝูงมากมาย
ส่วนคนจนก็ถูกเพื่อนละทิ้งไป
- 5 พยานเท็จจะไม่พ้นโทษ
และคนโกหกจะไม่พ้นผิด
- 6 คนเป็นอันมากเอาใจคนใจกว้าง
และทุกคนเป็นมิตรกับผู้ที่ให้ของกำนัล
- 7 พี่น้องของคนจนเองยังเมินหน้าหนี
เพื่อนๆ ของเขาจะยิ่งกว่านั้นสักเท่าไร
ถึงแม้เขาร้องเรียก
แต่ทุกคนก็หายหน้าไปกันหมด
- 8 ผู้ที่ได้สติปัญญาที่รักจิตวิญญาณของตน

ผู้ที่รักความเข้าใจก็เจริญรุ่งเรือง

- 9 พยานเท็จจะไม่พ้นโทษ
และคนโกหกจะต้องพินาศ
- 10 คนโง่ไม่เหมาะที่จะอยู่อย่างหรูหรา
ทาสก็ยังไม่เหมาะที่จะปกครองเจ้านาย
- 11 สติปัญญาทำให้คนเราโกรธช้า
ผู้ที่มองข้ามเรื่องยั่วโทสะ นับว่าเป็นการรักษาศักดิ์ศรี
- 12 พระพิโรธของกษัตริย์เช่นดังเสียงคำรามของราชสีห์
แต่ความโปรดปรานของพระองค์เหมือนน้ำค้างรดพืชพันธุ์
- 13 บุตรโง่เขลาเป็นความหายนะแก่บิดาของตน
และภรรยาที่ชวนทะเลาะก็เหมือนฝนตกพรว่ำๆ ไม่หยุด
- 14 บ้านและทรัพย์สินเป็นมรดกจากบิดา
ส่วนภรรยาที่เฉลียวฉลาดมาจากองค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า+
- 15 ความเกียจคร้านทำให้หลับสนิท
และคนขี้เกียจต้องหิวโหย
- 16 ผู้ที่เชื่อฟังคำเตือนสอนก็ถนอมชีวิตของตนไว้
ผู้ที่ไม่แยแสทางของตนจะตาย

17 ผู้ที่เมตตาคนยากจนก็เท่ากับให้อหองค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงยืม
และพระองค์จะทรงตอบแทนสิ่งที่เขากระทำ

คำแนะนำสั่งสอน

18 จงดีสอนลูก เพราะในการทำเช่นนั้น ยังมีความหวัง
อย่ารู้เห็นเป็นใจให้เขาต้องตาย

19 คนอารมณ์วู่วามจะต้องรับโทษของตนเอง
เพราะถ้าจะช่วยเขา ก็ต้องช่วยกันอยู่ร่ำไป

20 จงฟังคำแนะนำและรับคำตักเตือน
เพื่อเจ้าจะเฉลี่ยวณลาตไปตลอดชีวิต

21 ในใจมนุษย์มีแผนงานมากมาย
แต่พระประสงค์ของพระเจ้าจะยังยืนมั่นคง

22 สิ่งที่เราปรารถนาคือความรักภักดีมั่นคง
และยากจนก็ดีกว่าไม่ซื่อสัตย์

23 ความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+นำไปสู่ชีวิต
ความสงบสุขและการปกป้องจากทุกข์ร้อน

24 คนบางคนเกียจคร้าน
จนถึงกับไม่ยอมตัดอาหารใส่ปากตนเอง

- 25 จงลงโทษคนชอบเยาะเย้ย
แล้วคนซื่อๆ จะเรียนรู้ความสุขรอบคอบ
จงเตือนคนฉลาดและเขาจะเรียนรู้
- 26 บุตรที่ทำร้ายบิดาและขับไล่มารดา
ก็เป็นบุตรที่อกตัญญูนำมาซึ่งความอับอายขายหน้า
- 27 ลูกเอ๋ย ถ้าเลิกฟังคำสั่งสอน
ก็จะหลงเตลิดจากถ้อยคำแห่งความรู้
- 28 พยานที่เลวเย้ยหยันความยุติธรรม
และปากของคนชั่วกลืนความชั่วลงไป
- 29 โทษทัณฑ์พร้อมแล้วสำหรับคนชอบเยาะเย้ย
และการโบยสำหรับหลังของคนโง่

ข้อสัจย์ดีกว่าคดโกง

20 เหล่าองุ่นให้กำลังใจอย่างผิดๆ ของมึนเมานำไปสู่การวิวาท
ผู้โดยมให้มันพาหลงเตลิดไปก็ไม่ฉลาด

- 2 พระพิโรธของกษัตริย์เสมือนสิงห์คำราม
การช่วยพระพิโรธของพระองค์เป็นการเอาชีวิตเข้าเสี่ยง
- 3 เป็นเกียรติอย่างหนึ่งที่จะหลีกเลี่ยงการทะเลาะเบาะแว้ง
คนโง่เท่านั้นว่องไวในการวิวาท

- 4 คนเกียดคร้านไม่ยอมไถหว่านเมื่อถึงฤดู
ตอนเก็บเกี่ยวก็จะมีอะไรกิน
- 5 จุดมุ่งหมายในใจของคนเราคือหวังน้ำลืก
แต่คนที่มีความเข้าใจก็โพงมันออกมาได้
- 6 คนส่วนมากอ้างว่าตนมีความจงรักภักดี
แต่ใครเล่าจะพบคนที่สัตย์ซื่อพูดจริงทำจริง
- 7 คนชอบธรรมดำเนินชีวิตอันไร้ที่ติ
ลูกหลานของเขาย่อมได้รับพร
- 8 เมื่อกษัตริย์ประทับบนบัลลังก์เพื่อพิพากษา
ทรงพิเคราะห์แยกแยะผิดถูก
- 9 ใครจะกล่าวได้ว่า “ ข้าพเจ้าได้รักษาใจตนให้บริสุทธิ์
ข้าพเจ้าสะอาดปราศจากบาปแล้ว”
- 10 ลูกตุ้มฉ้อ และเครื่องชั่งวัดซีโกง
องค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า+ทรงล้วนชิ่งชิ่ง
- 11 แม้เด็กๆ ก็มองออกได้จากการกระทำของเขา
ว่าความประพฤติของเขาบริสุทธิ์ถูกต้องหรือไม่
- 12 หูซึ่งได้ยิน ตาซึ่งมองเห็น

ล้นองค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงสร้าง

- 13 อยาร์กแต่นอนมิฉะนั้นจะยากจน
จงตื่นตัวแล้วจะมีอาหารเหลือเฟือ
 - 14 คนซื่อมักจะถูกดูว่า “ ของไม่ดีเลย”
แล้วก็ไปคุดอวดของที่ซื่อ
- ผลลัพธ์ของการคุดโกง
- 15 ทองก็มี ทับทิมก็ตาชด้น
แต่ริมฝีปากที่เผยความรู้เป็นอัญมณีที่หายาก
 - 16 จงยึดเสื้อผ้าของผู้ที่ค้าประกันให้แก่คนแปลกหน้า
ยึดไว้เป็นมัดจำ เมื่อเขาประกันให้หญิงเสเพล
 - 17 อาหารที่ได้มาโดยทุจริตมีรสหวาน
แต่ลงเอยด้วยก้อนกรวดเต็มปาก
 - 18 จงวางโครงการโดยหาค่าปรึกษา
จะ ะ ท่า สงครามต้องแสวงหาการนำที่ชาญฉลาด
 - 19 คำซุบซิบนินทาแพร่พรายความลับ
ฉะนั้นจงหลีกเลี่ยงคนปากบอน
 - 20 หากผู้ใดแข่งด่าบิดามารดา
ดวงประทีปของเขาจะถูกดับมิดมิด

- 21 กรรมสิทธิ์ที่ได้มาอย่างใจเร็วด่วนได้
จะไม่เป็นพระพรในบั้นปลาย
- 22 อย่าพูดว่า “ ข้าจะแก้แค้นเจ้าสำหรับความผิดครั้งนี้
จงรอคอยองค์พระผู้เป็นเจ้า+และพระองค์จะทรงช่วยเจ้า
- 23 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงชิงชังตาชั่งโก่ง
และเครื่องวัดขึ้นน้อย
- 24 องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงบงการย่างก้าวของมนุษย์
ใครเล่าจะเข้าใจวิถีทางของตน
- 25 อย่าวางกับดักตัวเองโดยหุนหันถาวรปฏิบัติญาณแต่พระเจ้า
แล้วค่อยมาคิดได้เมื่อสาบานไปแล้ว
- 26 กษัตริย์ผู้ปรีชาสามารถทรงฝัดร่อนคนชั่วออกมา
และทรงขับไล่นวดทับเขา
- 27 มโนธรรมของคนเป็นแสงสว่างจากองค์พระผู้เป็นเจ้า+
เพื่อตีแผ่ส่วนลึกที่สุดของเขา
- 28 ความรักความเชื่อตรงปกป้องกษัตริย์ไว้
โดยความรักราชบัลลังก์จึงยังยืนมั่นคง
- 29 คักดีศรีของคนหนุ่มคือพลังของเขา
แต่ความสง่างามของคนชราคือ ผมหงอกขาว

30 บาดแผลและรอยเข็ญนขจัดความชั่วออกไป
การบอຍกัชำระส่วนที่ลึกที่สุด

รู้จักคนได้จากความประพฤติ

21 พระทัยของกษัตริย์อยู่ในพระหัตถ์ขององค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า+ตั้งทาง
งน้ำไหล

พระองค์จะทรงหันเหไปตามพระประสงค์

- 2 ทางทั้งสี่ของคนเราล้วนถูกต้องสำหรับเจ้าตัว
แต่องค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า+ทรงพิเคราะห์ดูจิตใจ
- 3 การกระทำสิ่งที่เที่ยงตรงและยุติธรรม
เป็นที่ยอมรับขององค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า+ยิ่งกว่าเครื่องบูชา
- 4 ตาเยอหยิ่ง ใจผยอง
ประทีปของคนชั่ว ล้วนเป็นบาป
- 5 แผนงานของคนขยันนำสู่ผลกำไร
ส่วนการรีบร้อนฉาบฉวยนำสู่ความยากไร้
- 6 โชคลาภจากลึนโป้ปด
คือไอที่แวมหาย และกับดักมรณะ
- 7 ความอำมหิตของคนชั่วจะกวาดพวกเขาไป
เพราะเขาไม่ยอมกระทำสิ่งที่ถูกต้อง

- 8 วิถีทางของผู้กระทำผิดนั้นคาดเคี้ยว
 ส่วนผู้ไม่ผิดนั้นประพฤติดี
- 9 อยู่ที่มุมหลังคาเรือน⁸
 ดีกว่าอยู่ร่วมชายคากับภรรยาที่ชอบหาเรื่องทะเลาะ
- 10 คนชั่วปรารถนาชั่ว
 ไม่เคยคิดเผื่อแผ่แก่เพื่อนบ้าน
- 11 เมื่อนักเยาะเย้ยถูกลงโทษ คนเขลาภิฉลาดขึ้น
 เมื่อคนฉลาดได้ฟังคำสอนก็ได้ความรู้
- 12 องค์ผู้ทรงธรรมทรงจับตาดูเรือนของคนชั่ว
 และทรงนำคนชั่วไปถึงหายนะ

ความประพฤติของคนชอบธรรม

- 13 คนที่ปิดหูปิดตาจากเสียงร่ำร้องของคนจน
 เมื่อถึงคราตัวเอง จะร่ำร้องและไม่ได้รับคำตอบ
- 14 ของกำนัลที่แอบให้ก็ช่วยบรรเทาความโศก
 สินบนลับๆ ก็ช่วยสงบไฟโทสะ
- 15 ความยุติธรรมทำให้ผู้ชอบธรรมสุขใจยินดี

⁸ 21:9 * หรือ “ มุมของห้องเพดาน ”

แต่ทำให้ผู้กระทำชั่วขวัญหนีดีฝ่อ

- 16 คนที่เตลิดไปจากทางแห่งความเข้าใจ
จะลงเอยในกลุ่มคนตาย
- 17 ผู้ที่รักความสนุกสนานจะยากจน
ผู้ที่รักเมรัยและความฟุ่มเฟือยจะไม่มีวันร่ำรวย
- 18 คนชั่วเป็นค่าไถ่สำหรับคนชอบธรรม
คนไม่เชื่อเป็นค่าไถ่ให้คนเที่ยงธรรม
- 19 อาศัยอยู่ในถิ่นกันดาร
ดีกว่าอยู่กับผู้หญิงจู้จี้ขี้ทะเลาะ
- 20 คนฉลาดเก็บออมไว้สำหรับอนาคต⁹
แต่คนโง่พลาดสิ่งที่มีจนหมด
- 21 ผู้ที่ไขว่คว้าหาความรักและความชอบธรรม
ย่อมพบชีวิต ความเจริญรุ่งเรือง¹⁰และเกียรติ
- 22 คนฉลาดโจมตีเมืองของคนที่กำลัง
และทำลายที่มั่นซึ่งเขาไว้วางใจ

⁹ 21:20 * หรือ

“ ในเรือนของคนฉลาดมีอาหารอย่างดีและน้ำมันเก็บสะสมไว้”

¹⁰ 21:21 * หรือ “ ค ว า ม ช อ บ ธ ร ร ม ”

- 23 ผู้ที่ระวังปากและลิ้นของตน
ก็ปกป้องตนพ้นจากทุกภัย
- 24 คนเย่อหยิ่ง คนจองหอง มีชื่อว่าเป็น “ นักเยาะเย้ย”
ที่ชอบยกตนข่มท่าน และยโสโอหัง
- 25 ความมั่งคั่งของคนเกียจคร้านฆ่าตัวเขาเอง
เพราะเขาไม่ยอมลงมือทำงาน
- 26 เขาอยากได้โน่นอยากได้นี้อยู่วันยังค่ำ
ส่วนคนชอบธรรมเอื้อเฟื้ออย่างไม่อั้น
- 27 เครื่องบูชาของคนชั่วนั้นน่าชิงชัง
โดยเฉพาะเมื่อเขานำมาด้วยเจตนาชั่ว
- 28 พยานเท็จจะพินาศ
ส่วนถ้อยคำของคนที่เชื่อฟังยอมคงอยู่
- 29 คนชั่วดิ่งดื้อถือดี
ส่วนคนเที่ยงธรรมไตร่ตรองวิถีทางของตน
- 30 ไม่มีสติปัญญา วิจารณ์ญาณ หรือแผนการใดๆ
ที่สามารถเอาชนะองค์พระผู้เป็นเจ้า+ได้
- 31 ม้าเตรียมพร้อมไว้สำหรับศึกสงคราม

แต่ชัยชนะอยู่ที่องค์พระผู้เป็นเจ้า+

คุณค่าของชื่อเสียงดี

22 ชื่อเสียงดีน่าปรารถนาราวยิ่งกว่าทรัพย์สมบัติมหาศาล
เป็นที่รักยกย่อง ก็ดีกว่าได้เงินทอง

- 2 คนรวยคนจนก็เหมือนกัน
คือองค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงสร้างทั้งคู่
- 3 คนฉลาดมองการณ์ไกล เห็นอันตรายและหลบเข้าที่กำบัง
ส่วนคนโง่เดินดุ่มไปและต้องทุกข์ทนกับผลที่ตามมา
- 4 ความถ่อมสุภาพและการยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+
นำมาซึ่งความมั่งคั่ง เกียรติ และชีวิต
- 5 เส้นทางของคนชั่วมีขวากหนามและหลุมพราง
ส่วนผู้ที่ปกป้องจิตวิญญาณของตนก็หลีกเลี่ยงจากทางนั้น
- 6 จงอบรมเด็กไปในทางที่ควร
และเมื่อเขาโตขึ้น เขาจะไม่หันเหไปจากทางนั้น
- 7 ค น ร ว ย ป ก ค ร อ ง ค น จ น
ผู้ขอยืมก็เป็นเบี้ยล่างของผู้ให้ยืม
- 8 ผู้หว่านความชั่วก็เก็บเกี่ยวความทุกข์ร้อน

อำนาจอิทธิพลของเขาจะถูกทำลายลง

- 9 ความสุขมีแก่คนใจอารี
ซึ่งแบ่งปันอาหารแก่ผู้ยากไร้
- 10 จงขับไล่นักเยาะเย้ยออกไป
การต่อสู้ซึ่งดีจะได้จบสิ้น
การสบประมาทและทะเลาะวิวาทจะได้ยุติ
- 11 ผู้ที่รักจิตใจใสสะอาดและผู้มีวาจาอ่อนโยน
จะได้เป็นมิตรกับกษัตริย์
- 12 พระเนตรขององค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงดูแลรักษาความรู้
แต่ทรงทำลายถ้อยคำของคนไม่ซื่อ
- 13 คนเกียจคร้านพูดว่า “ มีสิ่งโตอยู่ข้างนอก”
หรือ “ ฉันจะถูกฆ่ากลางถนน”
- 14 ปากของหญิงแพศยาเหมือนหลุมลึก
ผู้ที่องค์พระผู้เป็นเจ้า+ทรงพระพิโรธจะตกลงในนั้น
- 15 ความเขลาฝังแน่นอยู่ในใจของเด็ก
แต่ไม้เรียวที่ตีสอนจะช่วยไล่มันออกไป
- 16 คนที่หาประโยชน์จากการขูดรีดคนจน
หรือประจบเอาใจคนรวย

จะมาถึงความขัดสน

คำแนะนำอันเฉลียวฉลาด

- 17 จงใส่ใจฟังถ้อยคำของปราชญ์
โน้มใจเข้าหาคำสอนของเรา
- 18 เพราะน่าชื่นใจ เมื่อเจ้ารักษาถ้อยคำเหล่านั้นไว้ในใจ
และติดปากพร้อมทุกถ้อยจำนรรจ์
- 19 เพื่อเจ้าจะพึงวางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า+
เจ้านั้นแหละ ที่เราสอนในวันนี้
- 20 เร า ไ ต่เขียนให้เจ้าไว้ถึงสามสิบถ้อยความมิใช่หรือ
ถ้อยความแห่งคำปรึกษาและความรู้
- 21 ถ้อยคำจริงแท้และน่าเชื่อถือ
เพื่อเจ้าจะมีคำตอบที่ดีแก่ผู้ที่ใช้เจ้าไป
- 22 อย่าปล้นสะดมผู้ตกทุกข์ได้ยากเพราะเขายากไร้
และอย่าบีบบังคับคนขัดสนในศาล
- 23 เพราะองค์พระผู้เป็นเจ้า+จะทรงว่าความให้เขา
และจะเล่นงานผู้ที่เล่นงานเขา
- 24 อย่าผูกมิตรกับคนอารมณ์ร้อน
อย่าคบหากับคนที่ฉุนเฉียว
- 25 มิฉะนั้นเจ้าจะเอาอย่างเขา
แล้วพาตัวเองเดือดร้อน
- 26 อย่าริอ่านเป็นผู้ตกปากรับคำ
หรือเป็นผู้ค้าประกันในการกู่หนี้ยืมสิน

- 27 หากเจ้าไม่มีจะจ่ายให้
แม้ที่นอนที่เจ้าใช้ซุกหัวก็ยังคงถูกยึดไป
- 28 อย่าเคลื่อนย้ายหลักเขตเก่าแก่
ซึ่งบรรพบุรุษของเจ้าได้ปักไว้
- 29 เจ้าเห็นคนที่เชี่ยวชาญในงานของตนใหม่
เขาจะได้เป็นข้าราชการรับใช้กษัตริย์
ไม่ต้องทำงานให้กับคนต่ำต้อย

จงระมัดระวังความปรารถนา

23เมื่อเจ้ารับประทานอาหารร่วมกับเจ้าบ้านผ่านเมือง

จงระมัดระวังตัวให้ดี

2 หากเจ้าตะกละเห็นแก่กิน
ก็เท่ากับเอาמידจ่อคอหอยตนเอง

3 อย่าปรารถนาสิ่งโอชะของเขา
เพราะอาหารนั้นลวงตา

4 อย่าตรากตรำเพียงเพื่อหวังร่ำรวย
จงฉลาดพอที่จะยับยั้ง

5 แค่ว่าพริบตาเดียวทรัพย์สมบัติก็จะลับหายไป
เพราะมันจะติดปีกบิน
หนีไปในท้องฟ้าดังนกอินทรี

6 อย่ากินอาหารของคนตระหนี่ถี่เหนียว
อย่าปรารถนาสิ่งโอชะของเขา

- 7 เพราะเขาเป็นคนชนิดที่คอยคิดคำนวณอยู่ในใจ
ปากก็พูดว่า “ เชิญกินดื่มเถิด”
แต่ใจไม่ได้หวังดีกับเจ้าเลย
- 8 เจ้าจะต้องสำรองสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่กินเข้าไป
และต้องสิ้นเปลืองค่าขอบคุณในความเอื้อเฟื้อ
- 9 อย่าเปลืองลมปากกับคนโหดเขลา
เขาจะหยามหยันคำแนะนำที่ฉลาดของเจ้า
- 10 อย่าโยกย้ายหลักเขตเก่าแก่
หรือรุกล้ำที่ดินของลูกกำพร้าผู้อนาถา
- 11 เพราะองค์พระผู้ไถ่ของเขาเข้มแข็งนัก
พระองค์จะทรงว่าความให้กับเขา
- 12 จงเปิดใจรับคำสั่งสอน
และเงี่ยหูรับถ้อยคำแห่งความรู้
- 13 อย่าละเลยการตีสอนลูก
แค่ถูกไม้เรียวฟาดเขาไม่ตายหรือ
- 14 จงตีสอนเขาด้วยไม้เรียว
จะได้ช่วยจิตวิญญาณเขาพ้นจากความตาย

โอวาทสำหรับลูก

- 15 ลูกเอ๋ย หากเจ้ามีใจฉล ำ ด
เราก็ปลื้มใจ
- 16 เมื่อเจ้าเอ๋ยปากกล่าวสิ่งที่ถูกต้อง

จิตวิญญาณของเราก็เข้มข้น

- 17 อย่ามีใจอิจฉาคนชั่ว

แต่จงรื้อรจนเพื่อความยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+สืบไปเสมอ
- 18 เพราะมีอนาคตรอเจ้าอยู่แน่นอน

และความหวังของเจ้าจะไม่สิ้นสูญ
- 19 ลูกเอ๋ย จงฟังและเฉลียวฉลาด

จงรักษาใจให้อยู่ในทางที่ถูกต้อง
- 20 อย่าร่วมวงสำมะเลเทเมากับคนชั่วเหล่า

เมายา และคนเห็นแก่กิน
- 21 เพราะคนชั่วเมาและคนตะกละจะยากจน

และความสะลึมสะลือทำให้เขาเหลือแค่ผ้าขี้ริ้วพันกาย
- 22 จงฟังคำของบิดาผู้ให้กำเนิดเจ้า

และอย่าดูหมิ่นมารดาเมื่อท่านแก่ตัวลง
- 23 จงเชื่อความจริงและอย่าขายความจริง

จงยึดสติปัญญา วินัยและความเข้าใจ
- 24 บิดาของผู้ชอบธรรมก็สุขใจมาก

คนที่มีลูกฉลาดก็ชื่นชมในตัวลูก
- 25 จงทำให้บิดามารดายินดี

ให้ผู้ที่คลอดเจ้าได้ปลื้มใจ
- 26 ลูกเอ๋ย ขอใจของเจ้าให้เราเกิด

จงจับตาดูทางของเรา

- 27 เพราะหญิงแพศยาเป็นหลุมลึก
และภรรยาผู้นอกใจก็เป็นบ่อแคบ
- 28 ชุ่มรอเหยื่อเหมือนโจร
พาให้คนแล้วคนเล่าคิดไม่ซื่อ
- 29 ใครหนอที่ทุกข์ระทม ใครหนอที่โศกเศร้า
ใครหนอที่วิวาท ใครหนอที่เพ้อพล่าม
ใครหนอที่มีตาแดงก่ำและมีบาดแผลโดยไม่จำเป็น
- 30 ก็คือคนที่จมอยู่กับเหล่านั้นเอง
ทดลองเหล่าผสมหลากหลายชนิด
- 31 อย่าจ้องดูเหล่าองุ่น
เมื่อสีส้มเข้มขึ้นเป็นประกายอยู่ในถ้วย
ยามดื่มก็สิ้นคอ
- 32 ในบั้นปลาย มั่นฉกกัดเหมือนงู
ปล่อยพิษเหมือนงูทับทาง
- 33 ตาเจ้าจะเห็นภาพหลอนแปลกๆ
ความคิดเลอะเลือนสับสน
- 34 เจ้าจะโซซัดโซเซเหมือนคนที่ถูกเหวี่ยงไปมากลางทะเล
มือเหนียวเสากระโดงอันโคลงเคลง
- 35 เจ้าจะพูดว่า “ เขาฟาดแต่เราไม่เจ็บ เขาตี แต่เราไม่รู้สีก
เมื่อไหร่จะตื่นนะ จะได้ไปดื่มอีกสักแก้ว”

สติปัญญาเกรียงไกรกว่าพลังวังชา

24อย่าอิจฉาคนชั่ว

อย่าริอ่านคบบหากับเขา

2 เพราะใจของเขาคิดวางแผนทารุณ

และเอ่ยปากถึงการก่อความเดือดร้อน

- 3 เรือนนั้นสร้างขึ้นโดยปัญญา
และสถาปนาขึ้นด้วยความเข้าใจ
- 4 โดยความรู้ ห้องต่างๆ ก็เต็มไปด้วยทรัพย์สมบัติล้ำค่า
ทั้งดงามและหายาก
- 5 คนฉลาดทรงอำนาจยิ่งนัก
และผู้มีความรู้ทวีกำลังขึ้น
- 6 จะทำศึกต้องมีการนำที่ชาญฉลาด
มีที่ปรึกษามากย่อมได้รับชัยชนะ
- 7 สติปัญญาอยู่สูงเกินเอื้อมสำหรับคนโง่
ในที่ประชุม ณ ประตุมือง เขาไม่มีอะไรจะพูด
- 8 ผู้ที่คิดการชั่ว
จะถูกเรียกว่า คนเจ้าเล่ห์
- 9 แผนการของความโหดเขลาคือบาปผิด
และผู้คนชิงชังนักเยาะเย้ย
- 10 หากเจ้าท้อแท้ในยามทุกข์ร้อน
ก็แสดงว่ากำลังของเจ้าน้อย
- 11 จงช่วยผู้ที่ถูกนำไปสู่ความตาย
ช่วยรั้งผู้ที่โซซัดโซเซไปสู่การเข่นฆ่า
- 12 หากเจ้าว่า "เราไม่รู้เรื่องนี้เลย"

พระองค์ผู้ทรงซึ้งใจจะไม่เห็นประจักษ์หรือ
พระองค์ผู้ทรงดูแลชีวิตของเจ้าอยู่จะไม่รู้หรือ

จะไม่ตอบแทนแก่แต่ละคนตามการกระทำของเขาหรือ

คำแนะนำแก่ผู้เป็นบุตร

- 13 ลูกเอ๋ย จงกินน้ำผึ้งเพราะเป็นสิ่งดี
น้ำผึ้งหยดจากรวงนั้นหวานชื่นใจ
- 14 จงรู้เถิดว่าสติปัญญาที่หวานชื่นแก้ดวงวิญญาน
หากเจ้าพบปัญญา ก็มีความหวังแห่งอนาคตรอเจ้าอยู่
และความหวังของเจ้าจะไม่สูญสิ้น
- 15 อย่าชุ่มฉ่ำเยี่ยงโจร คิดเล่นงานเรือนของคนชอบธรรม
อย่าคิดปล้นที่อาศัยของเขา
- 16 เพราะถึงแม้คนชอบธรรมล้มลงเจ็ดครั้ง เขาก็ลุกขึ้นอีก
ส่วนคนชั่วถูกความย่อหยับคว่ำลง
- 17 อย่ากระหึ่มเมื่อศัตรูของเจ้าล้ม
อย่าลึงโลดใจเมื่อเขาสะดุด
- 18 เกรงว่าพระเจ้าจะทรงเห็นและไม่พอพระทัย
แล้วทรงหันเหพระพิโรธจากเขา
- 19 อย่าเดือดเนื้อร้อนใจเพราะคนชั่ว
หรืออย่าอิจฉาริษยาคนเลว
- 20 เพราะคนชั่วไม่มีอนาคตให้หวัง
ประทีปของคนชั่วจะถูกดับเสีย

- 21 ลูกเอ๋ย จงยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+และกษัตริย์
อย่าร่วมกับนักกบฏฝ่าฝืน
- 22 เพราะทั้งสองพระองค์จะส่งหายนะนับพันมายังพวกเขา
ใครเล่ารู้ถึงความย่อยยับที่เกิดขึ้น

ความซื่อสัตย์และขยันหมั่นเพียร

- 23 ต่อไปนี้เป็นภษิตของปราชญ์ด้วย
การตัดสินอย่างลำเอียงเป็นสิ่งไม่ดี
- 24 ผู้ที่พูดกับคนชั่วร้ายว่า “ ท่านไม่ผิด”
จะถูกคนแข่งด่า และประชาชาติต่างๆ จะประณาม
- 25 ส่วนผู้ที่ตัดสินลงโทษผู้ผิด จะได้ดี
พระพรเหลือล้นจะมาถึงเขา
- 26 คำตอบที่ตรง
เช่นดั่งจุมพิตบนริมฝีปาก
- 27 จงทำงานกลางแจ้งให้เสร็จ
เตรียมที่นาให้พร้อม
จากนั้นจึงค่อยสร้างบ้าน น
- 28 อย่าเป็นพยานปรักปรำเพื่อนบ้านโดยไม่มีมูลเหตุ
หรือพูดใส่ความเขา
- 29 อย่าพูดว่า “ ตอนนี้เป็นที่ของเราแล้ว
จะได้ตอบแทนที่เขาทำกับเราไว้”

- 30 เราผ่านไปที่ไรนาของคนเกียจคร้าน
ผ่านสวนองุ่นของคนที่ได้รับดลยพินิจ
- 31 เห็นหนามงอกอยู่ทั่วทุกแห่ง
ผืนดินถูกปกคลุมด้วยวัชพืช
รื้อกำแพงหินก็ปรักหักพัง
- 32 เราพินิจพิเคราะห์
และเรียนรู้จากสิ่งที่เราเห็นว่า
- 33 ขอนอนอีกนิด ขอหลับอีกหน่อย
กอดอกจับต่อสัปดาห์เดียว
- 34 แล้วความยากจนก็จะจู่โจมเจ้าตั้งขโมย
ความขัดสนเช่นดังคนถืออาวุธ

การเข้าเฝ้ากษัตริย์

25ต่อไปนี้เป็นสุภาสิตของโซโลมอน

ซึ่งคนของเฮเซเคียห์กษัตริย์แห่งยูดาห์คัดลอกไว้

- 2 เป็นเกียรติสิริของพระเจ้าที่จะทรงปิดบังสิ่งต่างๆ
และเป็นเกียรติแก่เหล่ากษัตริย์ที่จะ
ค้นคว้าแต่ละเรื่อง
- 3 ฟ้าสูงแผ่นดินลึกฉันใด
พระทัยของกษัตริย์ก็สุดจะหยั่งถึงฉันนั้น
- 4 เมื่อไล่ซื้อแร่ออกจากเงิน
ก็จะมีเงินบริสุทธิ์สำหรับช่างเงิน
- 5 เมื่อกำจัดคนชั่วพ้นจากเบื้องพระพักตร์กษัตริย์แล้ว
ราชบัลลังก์ก็จะยั่งยืนโดยความชอบธรรม

- 6 อย่ายกยอตนเบื้องพระพักตร์กษัตริย์
 หรืออวดอ้างตนเป็นคนสำคัญ
- 7 จงรอให้เขาเชื่อเชิญ
 ดีกว่าถอยร่นไปอยู่ท้ายแถวต่อหน้าคนใหญ่คนโต
- 8 อย่าวู่วาม รีบร้อนนำเอาสิ่งที่เจ้าเห็นไปฟ้องร้องที่ศาล
 เพราะในบั้นปลายเจ้าจะทำอย่างไร
 หากเพื่อนบ้านของเจ้าทำให้เจ้าขายหน้า
- 9 หากเจ้ามีเรื่องโต้แย้งกับเพื่อนบ้าน
 อย่าแพร่พรายความลับของอีกฝ่าย
- 10 เกรงว่าผู้ที่ได้ยินจะฉีกหน้าเจ้า
 และเจ้าต้องเสียชื่อเสียงไม่จบสิ้น
- 11 คำพูดที่เหมาะสมแก่กาลเทศะ
 ก็เหมือนผลไม้ทองคำในกระเช้าเงิน
- 12 คำตักเตือนของคนฉลาดสำหรับหูที่รับฟัง
 ก็เหมือนต่างหูทองหรือเครื่องประดับทองเนื้อดี
- 13 หิมะเย็นในฤดูเก็บเกี่ยวฉนั้นใด
 ผู้สื่อสารที่น่าเชื่อถือต่อผู้ที่ใช้เขาไป
 ก็ทำให้นายชื่นใจฉนั้นนั้น
- 14 ผู้ที่อวดเรื่องของกำนัลซึ่งตนไม่ได้ให้

ก็เหมือนเมฆลมที่ไม่ให้ฝน

เพื่อนบ้านและศัตรู

- 15 จงอดทน แล้วจะชนะใจเจ้านายได้
ถ้อยคำอ่อนโยนสามารถหักกระดูกที่แข็งแกร่งได้
- 16 เมื่อพบน้ำผึ้งจงกินแต่พอประ ม า ณ
หากกินมากเกินไปจะสำรอกออกมา
- 17 จงไปเยือนเพื่อนบ้านนานๆ ครั้ง
หากบ่อยเกินไป เขาจะเบื่อหน้าเจ้า
- 18 ผู้ที่เป็นพยานเท็จกล่าวหาเพื่อนบ้าน
ก็เหมือนกระบองศึก หรือดาบ หรือลูกศรคมกริบ
- 19 การฟังคนที่ไม่เชื่อในยามทุกข์ร้อน
ก็เหมือนฟันที่เสีย หรือเท้าที่พิการ
- 20 ผู้ที่ร้องเพลงให้คนซึ่งกำลังหนักใจฟัง
ก็เหมือนผู้ที่รีบเสื่อคลุมในวันที่อากาศหนาวเย็น
หรือรดน้ำส้มสายชูลงบนแผล
- 21 หากศัตรูของเจ้าหิว จงให้อาหารแก่เขา
เมื่อเขากระหาย จงให้เขาดื่ม
- 22 การกระทำเช่นนี้เท่ากับสมถ่านที่ลุกโพลงไว้บนศีรษะเขา
และองค์พระผู้เป็นเจ้า+จะประทอนบำเหน็จแก่เจ้า
- 23 ลมเหนือพัดพาฝนมาฉฉาด
วาจาส่อเสียดนำมาซึ่งโศกนาฏกรรมถึงฉฉาดนั้น

- 24 อาศัยอยู่ที่มุมหลังคาเรือน
ยังดีกว่าอยู่ร่วมชายคากับภรรยาจู้จี้ ชวนทะเลาะ
- 25 ขาวดีจากแดนไกล
เหมือนน้ำเย็นชื่นใจสำหรับคนกระหาย
- 26 หากคนชอบธรรมอ้อมหอมกับคนชั่ว
ก็เหมือนน้ำพุมิโคลน หรือป๋อที่น้ำเสีย
- 27 การกินน้ำผึ้งมากไปไม่ดีฉันใด
การหาเกียรติให้ตัวเองก็ไม่เหมาะ ฉะนั้น
- 28 ผู้ที่ขาดการควบคุมตนเอง
ก็เหมือนเมืองที่กำลังถูกทำลาย

คำโต้แย้งของคนโง่เขลา

- 26 เกียรติยศไม่คู่ควรกับคนโง่
ดั่งหิมะในฤดูร้อนหรือฝนในฤดูเก็บเกี่ยว
- 2 คำแข่งสาปซึ่งไม่สมควรได้รับก็ไม่มีผล
เหมือนนกกกระจอกที่โผล่ไปมา
หรือนกนางแอ่นบินร่อนไปในท้องฟ้า
- 3 แส้สำหรับม้า บังเหียนสำหรับลา
และไม้เรียวสำหรับหลังของคนโง่

- 4 อย่าตอบคนโง่ตามความโง่ของเขา
 มีฉะนั้นเจ้าเองจะเป็นเหมือนเขา
- 5 หากตอบคนโง่ตามความโง่ของเขา
 เขาก็จะคิดว่าตัวเองฉลาด
- 6 การวางใจคนโง่ดเขลาให้เป็นผู้สื่อสารก็เท่ากับตัดเท้าออก
 หรือเอายาพิษกรอกปากตัวเอง
- 7 ภาชิตจากปากคนโง่
 เปรียบเหมือนขาพิการยอมใ้การใช้การไม่ได้
- 8 การยกย่องคนโง่ดเขลาจะถูกตอกกลับ
 เหมือนหินที่ผูกติดกับสลิง
- 9 ภาชิตจากปากคนโง่
 เปรียบดังพมหนามในมือของคนเมาเหล้า
- 10 ผู้ที่จ้างคนโง่เขลาหรือใครก็ได้ที่ผ่านไปมา
 ก็เหมือนนักรถูที่ยิงออกไปแบบสุมสี่สุมห้า
- 11 คนโง่ที่ทําสั่งโง่เขลาซ้าๆ ซากๆ
 เสมือนสุนัขที่หวนกลับไปหาสิ่งที่มันสำรอกออกมา
- 12 เจ้าเห็นคนที่คิดว่าตัวเองฉลาดไหม

คนโง่ยังมีความหวังมากกว่าเขาเสียอีก

คนเกียจคร้านและการโกหก

- 13 คนเกียจคร้านพูดว่า “ มีสิงโตอยู่ที่ถนน
มีสิงห์ร้ายเดินไปมาตามท้องถนน”
- 14 คนเกียจคร้านพลิกตัวไปมาอยู่บนเตียง
เหมือนประตุหันไปมาด้วยบานพับ
- 15 เขาจุ่มมือคาอยู่ในซาม
ชี้เกียจแม้กระทั่งจะหยิบอาหารใส่ปาก
- 16 กระนั้นเขาก็ยังคิดว่าตัวเองฉลาด
กว่าคนเจ็ดคนที่ตอบอย่างหลักแหลม
- 17 การเข้าไปแทรกแซงในข้อห่มเถียง
ซึ่งไม่ใช่กงการอะไรของเจ้านั้น
ก็โง่เขลาพอๆ กับกระซอกหูของสุนัข
- 18 เช่นดังคนบ้าที่เหวี่ยงดุ้นหิน
หรือยิงธนูอาบยาพิษ
- 19 คือคนที่โกหกเพื่อนบ้าน
แล้วแก้ตัวว่า “ ฉันล้อเล่นนะ”
- 20 ไฟดับเมื่อขาดเชื้อเพลิงฉันใด

เมื่อไม่มีการซบซิบนินทาการทะเลาะวิวาทก็สงบลงฉันนั้น

- 21 คนช่างทะเลาะก่อเรื่องวิวาทได้ง่ายดาย
เหมือนถ่านลุกติดกับถ่าน และพินจ่อกับไฟ
- 22 คำซบซิบนินทาเหมือนอาหารชั้นอร่อย
ลงไปยังส่วนลึกที่สุดภายในตัวคน
- 23 ถ้อยคำอ่อนโยนจากจิตใจชั่วร้าย
ก็เหมือนน้ำยาเคลือบบนเครื่องปั้นดินเผา
- 24 คนชั่วพลิกลั่นบังหน้า
ต่อแหลอยู่ในใจ
- 25 ถึงจะพูดจาง่าฟัง ก็อย่าไปเชื่อเขา
เพราะในใจของเขามีสิ่งน่าชิงชังรังเกียจร้อยแปด
- 26 เขาอาจเสแสร้งตบตาคน

แต่ในที่สุดความชั่วของเขาจะถูกเปิดโปงต่อหน้ามหาชน
- 27 ผู้ที่ซุดหลุมพราง เขาเองจะตกลงไปในนั้น
ผู้ที่ก่ลิ่งหินออกมา มันจะก่ลิ่งกลับไปทับตัวเขาเอง
- 28 ลิ่นที่มุสาก็เกลียดชังผู้ที่มันทำร้าย
และปากที่ประจบสอพลอก็ทำความพินาศ

สติปัญญาสำหรับอนาคต

27 อย่าโอ้อวดเรื่องของวันพรุ่งนี้

เพราะเจ้าไม่รู้ว่าวันหนึ่งๆ จะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง

- 2 อย่ายกย่องตัวเอง
 จงให้คนอื่นเป็นผู้ยกย่อง
- 3 ทรายก็หนัก หินก็หนัก
 แต่การยั่วโมโหของคนโง่ยิ่งหนักกว่า
- 4 ความโกรธนั้นโหดร้าย และโทสะนั้นท่วมท้น
 แต่ใครเล่าจะทนเผชิญความอิจฉาริชยาได้
- 5 ต่อว่ากันซึ่งๆ หน้า
 ยังดีกว่ารักกันลับๆ
- 6 บาดแผลจากเพื่อน
 ก็ดีกว่าจูบของศัตรู
- 7 คนที่อ้อมแล้วแม้แต่น้ำผึ้งก็ดูน่าเบื่อระอา
 ส่วนผู้ที่หิวโหยแม้แต่สิ่งที่ขมก็มีรส หวาน
- 8 คนที่เตลิดไปจากบ้าน
 ก็เหมือนนกหลงจากรัง
- 9 น้ำอบน้ำหอมทำให้ชื่นใจ
 คำแนะนำจากใจของเพื่อนทำให้ชื่นจิต
- 10 อย่าละทิ้งมิตรสหายของบิดาหรือของเจ้าเอง

แล้วจะไม่ต้องไปหาญาติแดนไกลในยามทุกข์ร้อน
เพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้ก็ดีกว่าพี่น้องที่อยู่ไกล

- 11 ลูกเอ๋ย จงฉลาด และทำให้เราปลาบปลื้มใจ
เราจะได้อตอบคนที่สบประมาทเรา
- 12 คนฉลาดมองการณ์ไกล เห็นอันตรายและหลบเข้าที่กำบัง
ส่วนคนโง่เดินดุ่มไปและต้องทุกข์ทนกับผลที่ตามมา
- 13 จงยึดเสื้อผ้าของผู้ที่ค้าประกันให้แก่คนแปลกหน้า
ยึดไว้เป็นมัดจำ เมื่อเขาประกันให้หญิงเสเพล
- 14 ผู้ที่มาอวยพรเพื่อนบ้านเสียงดังแต่เช้ามีด
เขาจะถือว่าเป็นคำแช่งสาป
- 15 ภรรยาที่ชอบหาเรื่องทะเลาะ
ก็เหมือนฝนตกพรวๆ ทั่ววัน
- 16 ห้ามนางก็เหมือนห้ามลม
หรือเอามือคว้าน้ำมัน

ความรู้จักพอของมนุษย์

- 17 เหล็กกลับเหล็กได้ฉันใด
มิตรสหายก็ช่วยลับความคิดให้กันได้ฉันนั้น
- 18 ผู้ที่ดูแลต้นมะเดื่อจะได้กินผลของมัน
ผู้ที่ดูแลรับใช้นายจะได้รับเกียรติ
- 19 เช่นดั่งน้ำสะท้อนใบหน้า

- ความคิดจิตใจก็สะท้อนให้เห็นตัวตนของคนนั้น
- 20 แดนมรณะและแดนพินาศไม่เคยเต็มอ้อม
ตาของคนเราก็ไม่รู้จักอ้อมหน้า
- 21 เบ้าหลอมมิไว้สำหรับเงิน เตากลุ่มีไว้สำหรับทองคำ
ส่วนคนเราพิสูจน์ได้ด้วยค่ายกย่องชมเชยที่ได้รับ
- 22 ถึงแม้จะเอาคนโง่ใส่ครกตำ เหมือนใช้สากตำข้าว
ก็ยังไม่อาจแยกความโง่ออกจากตัวเขา
- 23 จงดุแลความเป็นอยู่ของแพะแกะของเจ้าให้ดี
เอาใจใส่ฝูงสัตว์ของเจ้า
- 24 เ พ ร ะ ทรัพย์สมบัติมิได้ยั่งยืนชั่ววันรันดร์
และมงกุฎก็มีได้มั่นคงตลอดทุกชั่วอายุ
- 25 เมื่อถอนหญ้า และไบหญ้าใหม่งอกขึ้นแล้ว
เมื่อเกี่ยวหญ้าจากภูเขาแล้ว
- 26 จะได้มีขนแกะสำหรับเครื่องนุ่งห่ม
ได้แพะไว้เป็นค่านา
- 27 จะมีนมแพะเหลือ
เพื่อไว้เลี้ยงตนและครอบครัว
และเลี้ยงดูสาวใช้ของเจ้า

คนชั่วร้ายและคนชอบธรรม

28 คนชั่วเตลิดหนีแม้เมื่อไม่มีใครไล่ตาม

ส่วนผู้เที่ยงธรรมองอาจตั้งราชสีห์

- 2 เมื่อประเทศชาติภพ ก็มีผู้ครอบครองหลายคน
แต่ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจจะรักษาความสงบเรียบร้อยไว้
- 3 ผู้ครอบครอง* ที่รังแกคน ย า ก จ น
ก็เหมือนฝนไล่ช้างที่ไม่ให้พืชผลใดๆ
- 4 ผู้ละทิ้งบทบัญญัติก็เชิดชูคนชั่ว
ส่วนผู้ที่รักษาบทบัญญัติต่อต้านคนชั่ว
- 5 คนชั่วไม่เข้าใจความยุติธรรม
แต่ผู้ที่แสวงหาองค์พระผู้เป็นเจ้า+เข้าใจถ่องแท้
- 6 ยากจนแต่สุจริต
ดีกว่าร่ำรวยแต่คดโกง
- 7 บุตรที่ฉลาดปฏิบัติตามบทบัญญัติ
แต่ผู้ที่คบกับคนเห็นแก่ได้ก็ทำให้บิดาอับอายขายหน้า
- 8 ดอกเบี้ยวที่ขูดรีดจากคนจน
ในที่สุดจะตกมาอยู่ในมือของผู้ที่เมตตาคนจน
- 9 ผู้ที่ไม่รับฟังบทบัญญัติ
แม้แต่คำอธิษฐานของเขาก็น่าชิงชัง
- 10 ผู้ที่พาคนเที่ยงธรรมไปในทางชั่ว

จะตกลงในกับดักของตัวเอง
แต่ผู้ที่ไร้ตำหนิจะได้รับกรรมสิทธิ์ที่ดี

11 เศรษฐีมักอวดดีคิดว่าตนฉลาด

แต่คนจนที่มีวิจารณ์ญาณก็จะมองเขาออกอย่างประจักษ์

12 เมื่อผู้ชอบธรรมมีชัย ผู้คนก็รีนเรงยินดีกันทั่วหน้า
แต่ครั้นคนชั่วเรื่องอำนาจ ใดๆ ก็พากันหนีหน้า

13 ผู้ที่ปกปิดความผิดบาปของตนจะไม่เจริญ
ส่วนผู้ที่สารภาพผิดและละทิ้งเสีย

เขาจะพบกับความเมตตากรุณา

14 ความสุขมีแก่ผู้ที่ยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+ ส ม อ
ส่วนผู้ที่ทำใจแข็งกระด้างจะเดือดร้อน

15 คนชั่วซึ่งปกครองผู้ยากไร้อนาถา
ก็เหมือนสิงห์ที่คำราม หรือหมีที่รีเข้าไปใส่

16 ผู้ครอบครองที่รังแกประชาชนก็ขาดวิจารณ์ญาณ
ส่วนผู้ที่ชิงชังความทุจริตจะชื่นชมชีวิตอันยืนยาว

17 ผู้ที่มีกรรมชั่ว เพราะความผิดที่ฆ่าคนอื่น
จะต้องหลบหนีไปจนตาย
อย่าให้ผู้ใดช่วยเขาเลย

- 18 สจฺริตชนจะม้ันคงปลอดภัย
 ส่วนคนทจฺริตจะถูกทำลายในบัดดล
- 19 ผู้ซึ่งไถพรวนที่ดินของตนจะมีอาหารอุดม
 ส่วนผู้ที่เอาแต่ฝึนลมๆ แล้งๆ จะยากจนค้ันค้ัน
- 20 คนซ้อสัตย์จะได้รับพรล้นหลาม
 ส่วนคนที่อยากรวยทางลัดไม่แคล้วถูกลงโทษ
- 21 การล้าเอียงเป็นลิ่งไม่ดี

 ถึงกระนั้นก็ยังมีคนยอมทำผิดเพื่อแลกกับขนมปังก้อนเดียว
- 22 คนเห็นแก่ได้อยากรวยทางลัด
 เขาไม่รู้ว้ความยากจนรอเขาอยู่
- 23 ในบ้ันปลายผู้ที่ท้างดิงอย่างตรงไปตรงมา
 จะได้รับการชื่นชมยิ่งกว่าผู้ที่ป้อยอ
- 24 คนที่ล้กขโมยของของบิดามารดาแล้วพูดว้
“ ผิดอะไรด้วยหรือ”
 ก็เป็นพรรคพวกกับนักทำลาย
- 25 คนละโมบาย้วยให้เกิดการวิวาท
 ส่วนผู้ที่วางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า+จะเจริญ

- 26 ผู้ที่วางใจในตัวเองเป็นคนโง่เขลา
แต่ผู้ที่ดำเนินในสติปัญญาจะได้รับการปกป้องพ้นภัย
- 27 ผู้ที่หยิบยื่นให้แก่คนยากจน จะไม่ขัดสน
แต่ผู้ที่ปิดหูปิดตาจากคนยากจนจะถูกแข่งสาป
- 28 เมื่อคนชั่วมีอำนาจขึ้น ผู้คนก็หนีหาย
เมื่อคนชั่วพินาศ คนชอบธรรมก็รุ่งเรือง

ค น ช อ บ ธ ร ร ม

- 29 ผู้ที่ถูกตักเตือนบ่อยๆ แต่ยังไม่ทำใจ
จะถูกทำลายในบัดดลและหมดทางแก้ไข
- 2 เมื่อคนชอบธรรมรุ่งโรจน์ ผู้คนก็ชื่นชมยินดี
เมื่อคนชั่วขึ้นปกครอง ผู้คนก็โอดครวญ
- 3 ผู้ที่รักปัญญาทำให้บิดาสุขใจ
ส่วนชายหนุ่มที่สามะเลเทเมาอยู่กับหญิงโสเภณีก็ผลาญสมบัติของบิดา
- 4 กษัตริย์ผู้เที่ยงธรรมสร้างชาติให้มั่นคงเป็นปีกแผ่น
แต่กษัตริย์ที่โลภจะเอาสินบนก็ผลาญทำลายชาติ
- 5 ผู้ที่ปล่อยเพื่อนบ้านของตน
ก็กางข่ายไว้ดักเท้าของเขา

- 6 คนชั่วติดกับโดยความผิดบาปของตน
ส่วนคนชอบธรรมร้องเพลงยินดี
- 7 คนชอบธรรมพะวงถึงความยุติธรรมเพื่อผู้ยากไร้
ส่วนคนอธรรมไม่แยแส
- 8 นักเยาะเย้ยทำให้บ้านเมืองวุ่นวาย
ส่วนคนฉลาดทำให้ความโกรธสงบลง
- 9 หากคนฉลาดขึ้นศาลกับคนโง่
คนโง่ก็เดือดดาล เย้ยหยันและไม่มีความสงบสุข
- 10 คนกระหายเลือดเกลียดชังคนสุจริต
และหาทางกำจัดผู้ที่เที่ยงธรรม
- 11 คนโง่เขลาระบายความโกรธเต็มที่
ส่วนคนฉลาดควบคุมตนเอง
- 12 ผู้ครอบครองที่ฟังความเท็จ
จะทำให้ข้าราชการของท่านพลอยชั่วไปด้วย
- 13 ผู้ยากไร้และผู้กดขี่ข่มเหงเหมือนกันในข้อนี้
คือองค์พระผู้เป็นเจ้า+ประทานตาที่แลเห็น
- 14 หากกษัตริย์ให้ความเที่ยงธรรมแก่ผู้ยากไร้

ราชบัลลังก์ก็จะยืนยงเสมอ

- 15 ไม่เรียวที่ตีสอนเด็กจะช่วยให้เขาฉลาดขึ้น
ถ้าปล่อยปละละเลยตามใจเด็ก
เขาจะทำให้มารดาอับอายขายหน้า
- 16 เมื่อคนชั่วรุ่งโรจน์ ความผิดบาปก็ทวีขึ้น
แต่คนชอบธรรมจะเห็นความล่มจมของเหล่าคนชั่ว
- 17 จงฝึกลูกของเจ้าให้มีวินัย และเขาจะทำให้เจ้ามีสันติสุข
ทำให้เจ้าเข้มแข็งในดวงวิญญาณ
- 18 ในที่ซึ่งไม่มีการเผยพระวจนะ ผู้คนก็หลงเตลิด
แต่ความสุขมีแก่ผู้ที่รักษาบทบัญญัติ
- 19 จะว่ากล่าวสั่งสอนคนไข้ อาศัยคำพูดอย่างเดียวไม่ได้
แม้เขาเข้าใจ เขาก็ไม่ยอมทำตาม
- 20 เจ้าเห็นคนที่พูดพล่อยๆ หรือไม่
ยังมีความหวังสำหรับคนโง่มากกว่าเขา
- 21 การตามใจคนไข้ตั้งแต่เด็ก
เขาจะนำความทุกข์โศกมาให้ในที่สุด
- 22 คนเลือดร้อนก่อการวิวาท
แ ล ะ ก ร ะ ทำความผิดบาปมากมาย

- 23 ความหยิ่งผยองทำให้คนเรตกต่ำ
ส่วนผู้ที่จิตใจถ่อมสุภาพได้รับเกียรติ
- 24 ผู้ที่สมคบกับขโมยก็เป็นศัตรูกับตัวเอง
ต้องสาบานในศาลแต่ไม่กล้าเป็นพยาน
- 25 การกลัวคนเป็นกับดักอันตราย
แต่ผู้ที่วางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้า+ก็ปลอดภัย
- 26 หลายคนวิ่งเต้นเข้าหาเจ้านาย
แต่คนเราได้รับความยุติธรรมจากองค์พระผู้เป็นเจ้า+
- 27 ผู้ชอบธรรมชิงชังคนทุจริต
ส่วนคนชั่วชิงชังคนสุจริต

พระวจนะแห่งความจริง

30 เนื้อความซึ่งเอกราบุดรยาเคห์แห่งมัสซา

กล่าวต่ออีอีเอลและอูคาล

- 2 “ ข้าพเจ้านั้นโงเขลาที่สุดในหมู่มนุษย์
ไม่มีความเข้าใจเยี่ยงผู้คน
- 3 ข้าพเจ้าไม่ได้เรียนรู้สติปัญญา
และไม่มีความรู้ขององค์บริสุทธิ์
- 4 ใครเล่าขึ้นสู่สวรรค์และลงมา
ใครหนอที่กำลังสาวยลมไว้ในอุ้งมือ

ผู้ใดห่อหุ้มห้วงน้ำด้วยเสื่อคลุม
ใครเล่าสถาปนาทั่วทุกมุมโลก
ผู้นั้นมีนามว่ากระไร และบุตรของผู้นั้นคือใคร
หากท่านรู้ ขอจงบอก

- 5 พระวณะของพระเจ้าเป็นจริงทุกคำ
ทรงเป็นโล่ปกป้องผู้ที่พึงพิงในพระองค์
- 6 อย่าเพิ่มเติมพระวณะของพระองค์
มิฉะนั้นจะทรงตำหนิ และเจ้าจะถูกจับได้ว่าพุดมสา
- 7 ข้าแต่องค์พระผู้เป็นเจ้า+
ข้าพระองค์ทูลขอสองสิ่งจากพระองค์
ขออย่าทรงปฏิเสธ ก่อนที่ข้าพระองค์จะตายไป
- 8 คือขอให้คำโกหกและสิ่งเทียมเท็จไกลห่างจากข้าพระองค์
ขออย่าให้ข้าพระองค์ยากจนหรือร่ำรวย
ขอโปรดประทานให้มีพอดิ
- 9 เกรงว่าข้าพระองค์จะมีมากเกินไป แล้วปฏิเสธพระเจ้า
และพุดว่า “ องค์พระผู้เป็นเจ้า+เป็นใคร”
หรือหากยากจน อาจจะถูกขโมยและลบหลู่พระนามพระเจ้า

สิ่งที่น่าสังเกต

- 10 อย่างินนทาคนรับใช้ให้นายเขาฟัง
เกรงว่าเขาจะแข่งด่าเจ้า และเจ้าต้องชดใช้
- 11 มีคนที่แข่งด่าบิดา
และไม่อวยพรแก่มารดาของตน
- 12 มีคนที่คิดว่าตัวเองบริสุทธิ์

- แต่ยังไม่ได้รับการชำระมลทิน
- 13 มีคนที่ยโสโอหังยิ่งนัก
ผู้ที่จงหองพองชนเหลือเกิน
- 14 มีคนที่พินของเขาคือดาบ
กรามของเขาคือมีด
เพื่อกำจัดผู้ยากไร้เสียจากแผ่นดิน
คนขัดสนจากมวลมนุษยชาติ
- 15 ปลิงมีลูกตัวเมียสองตัว
มันร้องว่า “ เอาอีก เอาอีก”
- มีสามสิ่งที่ไม่เคยหน้า
สิ่งที่ไม่เคยพูดว่า “ พอแล้ว”
- 16 คือแดนผู้ตาย กรรมของหญิงหมั้น
ผืนแผ่นดินที่ไม่เคยอึมน้ำ
และไฟที่ไม่เคยพูดว่า “ พอแล้ว”
- 17 ตาที่เย้ยหยันบิดา และดูหมิ่นไม่ฟังมารดา
จะถูกกาแห่งหุบเขาจิกออกมาแล้วถูกแร้งกิน
- 18 มีสามสิ่งน่าฉงนเกินไปสำหรับข้าพเจ้า
สิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจ
- 19 คือท่าทีของนกอินทรีในท้องฟ้า
ท่าทีของงูเลื้อยบนก้อนหิน
ท่าทีของเรือในท้องทะเล

และท่าทีของชายหนุ่มกับหญิงสาว

- 20 ท่าทีของหญิงโสเภณี
คือนางกินแล้วเช็ดปาก
และพูดว่า “ ฉันไม่ได้ทำผิดอะไร”
- 21 มีสามสิ่งที่ทำให้แผ่นดินโลกสั่นสะเทือน
สิ่งซึ่งโลกทนไม่ได้
- 22 คือทาสที่กลายเป็นกษัตริย์
คนโง่ซึ่งมีอาหารเหลือเฟือ
- 23 หญิงที่ไร้คนรักได้แต่งงาน
สาวใช้ซึ่งครองตำแหน่งแทนนายหญิง
- 24 มีสิ่งในโลกซึ่งเล็กกระจิดริด
แต่ฉลาดอย่างพิศดารธรรมดา ได้แก่
- 25 มด กำลังน้อยนิด
แต่ก็รู้จักสะสมอาหารในฤดูร้อน
- 26 ก ร ะ จ ง ผ า * แรงน้อย
แต่ทำรังในซอกหิน
- 27 ตั๊กแตน ไม่มีราชา
แต่ก็รวมตัวกันไปเป็นขบวน
- 28 ตั๊กแก เราเอามือจับตัวได้
กระนั้นก็ยังพบมันแม่ในพระราชวัง
- 29 มีสามสิ่งที่มีท่วงท่าสง่างาม
สิ่งซึ่งเคลื่อนไหวอย่างผ่าเผย

- 30 คือราชสีห์ ผู้เป็นเจ้าของป่า
มันไม่หันหลังหนีสัตว์ใดๆ
- 31 พ่อไก่ที่เดินป้อ แพะตัวผู้
และกษัตริย์ผู้ทรงเป็นจอมทัพ
- 32 หากเจ้าทำตัวโง่เขลา
และยกย่องตัวเอง หรือวางแผนชั่ว
จงเอามือปิดปากไว้
- 33 เพราะเมื่อกวนนมหก็ได้เนย
หรือกระแทกจุมกก็ได้เลือดกำเดาฉันใด
การยั่วโมโหก็เป็นชนวนวิวาทฉันนั้น

คำเตือนเรื่องอิสตรีกับเมรัย

31 ถ้อยคำของเลมูเอลกษัตริย์แห่งมีสซา
ซึ่งพระมารดาทรงสอนไว้

- 2 “ ลูกเอ๋ย ลูกของแม่
ลูกซึ่งแม่ได้ปฎิญาณไว้
- 3 อย่าเสียแรงกับอิสตรี
อย่าเสียกำลังให้แก่ผู้ทำลายกษัตริย์
- 4 เลมูเอลเอ๋ย การดื่มสุราเมรัย
ก็ไม่เหมาะสำหรับกษัตริย์และเจ้านาย
- 5 เพราะเมื่อดื่มแล้ว จะลืมสิ่งที่ตราไว้ในตัวบทกฎหมาย
และไม่อาจปกป้องสิทธิของผู้ถูกกดขี่ขูดรีด
- 6 สุรามิไว้ให้คนที่กำลังพินาศ

- เหล่าองุ่นมีไว้เพื่อผู้ที่ทุกข์ลำเค็ญ
7 ให้เขาเต็มจะได้สัมผัสความอัปจน
และไม่นึกถึงทุกข์เข็ญของตนอีก
- 8 จงเอ่ยปากเพื่อผู้ที่ไม่อาจปรินปากให้ตัวเอง
เพื่อสิทธิของผู้ที่สิ้นไร้ไม้ตอก
- 9 จงเอ่ยปาก และตัดสินอย่างยุติธรรม
ปกป้องสิทธิของผู้ยากไร้และขัดสน”

แม่ศรีเรือน

- 10 ใครจะพบภรรยาที่ดีแท้
เธอล้ำค่ายิ่งกว่าทับทิม
- 11 สามีของเธอไว้ใจเธอ
และไม่ขาดสิ่งล้ำค่า
- 12 เธอ นำความดีมาสู่เขา
มิใช่ความร้ายตลอดชีวิตของเธอ
- 13 เธอเลือกหาชนสัตว์และเส้นใย
และทำงานอย่างขยันขันแข็ง
- 14 เธอเป็นดังเรือสินค้า
ที่บรรทุกอาหารมาจากแดนไกล
- 15 เธอตื่นขึ้นตั้งแต่ก่อนรุ่งสาง
เพื่อจัดเตรียมอาหารสำหรับคนในครัวเรือน
และจัดแบ่งงานให้สาวใช้
- 16 เธอออกไปพิเคราะห์ดูที่ดินแล้วซื้อไว้
และปลูกสวนองุ่นขึ้นมาด้วยน้ำพักน้ำแรง
- 17 เธอเป็นคนแข็งแรง

ทำงานอย่างแข็งขัน

- 18 เธอดูแลกิจการให้ผลกำไรออกเงย
และกลางคืนตะเกียงของเธอก็ไม่ดับ
- 19 มือของเธอจับใน
นิ้วของเธอจับกระสวย
- 20 เธอหยิบยื่นให้คนยากจน
และยื่นมือช่วยคนขัดสน
- 21 เมื่อหิมะตก เธอไม่วิตกกังวลเกี่ยวกับคนในครัวเรือน
เพราะทุกคนสวมเสื้อผ้าอย่างดีและอบอุ่น
- 22 เธอทำผ้าปูที่นอนเอง
เสื้อผ้าของเธอทำด้วยปานเนื้อดีสีม่วง
- 23 สามีของเธอเป็นที่นับหน้าถือตา ณ ประตูเมือง
ที่ซึ่งเขานั่งอยู่ในหมู่ผู้อาวุโสแห่งท้องถิ่น
- 24 เธอยังได้ทำเครื่องนุ่งห่มด้วยผ้าทอไว้ขาย
และส่งผ้าคาดเอวให้แก่พ่อค้า
- 25 พลังและศักดิ์ศรีคืออาการที่เธอสวม
เธอยังมีรับสถานการณ์ที่จะมาถึง
- 26 เธอเอ่ยเอื้อนด้วยสติปัญญา
วาจาของเธอคือคำสอนอันเที่ยงตรง
- 27 เธอคอยดูแลกิจการในบ้านเรือน
และไม่เคยซุบมือเปิบ
- 28 ลูกๆ ของเธอยืนขึ้นกล่าวยกย่อง
สามีของเธอก็ชมเชยเธอ
- 29 ว่า “ ในโลกนี้มียอดหญิงมากมาย
แต่เธอเยี่ยมที่สุด”
- 30 เสน่ห์เป็นสิ่งหลอกลวง และความสวยงามไม่จริงยั่งยืน

แต่สตรีที่ย่าเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า+จะได้รับการยกย่อง
31 จงมอบรางวัลให้แก่ผลงานที่เธอทำมา
ให้ภารกิจของเธอ นำการยกย่องมาสู่เธอที่ประตูเมือง